

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΦΥΛΛΟ


ΘΕΜΑΤΑ
ΤΟΠΙΚΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΑ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΧΟΛΙΚΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ
ΑΘΛΗΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΙ ΜΕΝ ΡΙΖΑΙ
ΠΙΚΡΑΙ, ΟΙ ΔΕ
ΚΑΡΠΟΙ
ΓΛΥΚΕΙΣ

ΣΥΜΒΙΩΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ:

ΤΟΠΙΚΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ

Τα αγάλματα αποκτούν φωνή στη Φιλοθέη! σ. 3

Τα πουλιά του Ποδονίφτη σ. 3

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΜΝΗΜΗ

Καισαριανή: Στον τόπο της θυσίας, σσ. 4-5

ΕΝΕΡΓΩΝΤΑΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ

Παραβατικότητα, σσ. 6-7

Εθισμοί, σσ. 7-8

Αντοτραυματικοί έφηβοι, σ. 9

Οδήγηση, σσ. 10-11

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Τι συνέβη στην Παιδεία μας; σ.12

Η συμπερίληψη ως

«συγχώρεση», σ. 13

Η αξιολόγηση της έκθεσης στις Πανελλαδικές, σ. 14

Από την Αργεντινή στη Φιλοθέη, σσ. 14-15

Σπουδάζοντας στο εξωτερικό, σσ. 15-17

Ο γλωσσικός κίνδυνος των αγγλισμών, σ. 17

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ σσ. 18-19

ΕΦΗΒΙΚΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Bullying, σσ. 20-21

Θεωρίες Συνομοσίας, σσ. 21-22

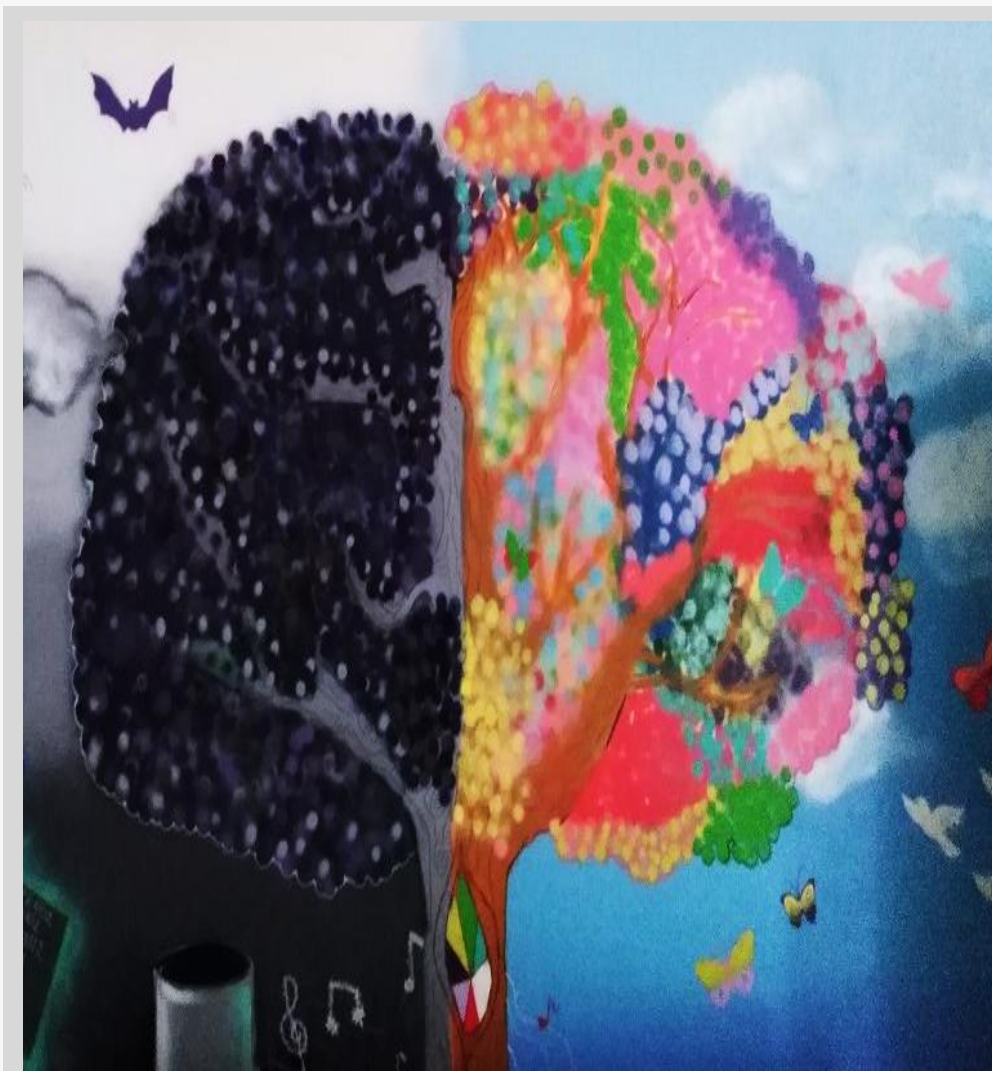
Τατουάζ, σ. 23

ΑΘΛΗΤΙΚΑ

Συζήτηση με παγκόσμια

πρωταθλήτρια, σ. 24

Μια ξεχωριστή ημέρα σχολικού αθλητισμού, σ. 24



Τοιχογραφία στο εσωτερικό του σχολείου μας από μαθητές και μαθήτριες (2015). Οι μη έχοντες και οι κατέχοντες. Τα παιδιά ζωγράφισαν την οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις στις οικογένειές τους, όπως τις βίωσαν. Με την καθοδήγηση του καλλιτέχνη, street artist, Λευτέρη Κισκηρέα (ΛΕΚΙ). © ΓΕΛ Φιλοθέης

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑΣ

Αθανασία-Ελπινίκη Δημητρακοπούλου

Η **περίοδος** σύνταξης της εφημερίδας αυτής υπήρξε μια από τις πιο δημιουργικές για εμάς τους μαθητές. Μπορεί να μην ήταν πάντα εύκολη, αν αναλογιστούμε τις υποχρεώσεις και τον φόρτο των μαθητών του λυκείου και την ακατάπαυστη μάχη με τον χρόνο (την οποία χάσαμε αρκετές φορές), αλλά ήταν μια γεύση του τι θα πει δημοσιογραφία, κι αυτό αποτελεί από μόνο του μία νίκη. Μάθαμε για τις μεθόδους της, τις εξα-

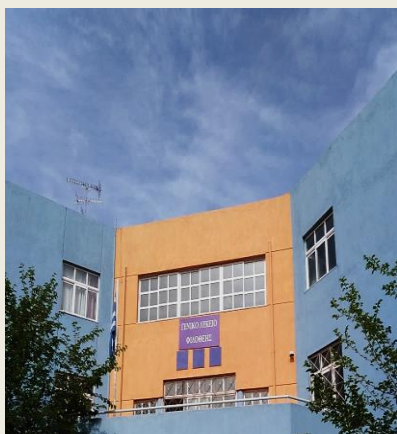
σκήσαμε, ψάξαμε, διασταυρώσαμε, διορθώσαμε και συμπληρώσαμε τα γραπτά μας και τελικά συνθέσαμε «Το Πρώτο Φύλλο».

Γράψαμε για ευχάριστες στιγμές αλλά και για αμφιλεγόμενα θέματα για τις ελπίδες μας, τα επιτεύγματα μας, τις ανησυχίες μας τις οποίες, υπό την απειλή νέων πολεμικών συρράξεων και της κλιμακούμενης έντασης που βιώνουμε, πιθανόν να πρέπει να τις επαναξιολογήσουμε...

Ασχοληθήκαμε όχι μόνο με το παρόν, αλλά και το παρελθόν και το μέλλον, εστιάζοντας σε θέματα όπως η συνύπαρξη στον σχολικό χώρο, οι προκλήσεις της ραγδαία εξελισσόμενης τεχνολογίας, ο εύθραυστος ψυχικός κόσμος των εφήβων αλλά και σε επιτεύγματα και δράσεις μας —εμπειρίες που μας έχουν μείνει αξέχαστες, όπως αυτή η εφημερίδα. Ελπίζουμε, λοιπόν, ότι θα την απολαύσετε όσο και εμείς. ●



©ΓΕΛ Φιλοθέης. Τοιχογραφία στο εσωτερικό του σχολείου



©ΓΕΛ Φιλοθέης

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΣ

Θέκλα Γερασιμοπούλου, Ελένη Διακοσταμάτη

Το **Γενικό Λύκειο Φιλοθέης** είναι δημόσιο σχολείο που βρίσκεται στο καταπράσινο προάστιο το οποίο ονομάστηκε προς τιμήν της Αγίας Φιλοθέης και απέχει 7 χλμ. από το κέντρο της Αθήνας. Το σημερινό κτίριο εγκαινιάστηκε στα τέλη του 2019 και μετονομάστηκε σε «Στοχαστής Χρήστος Μαλεβίτσης» το 2021, από τον πνευματικό άνθρωπο που αγάπησε τη Φιλοθέη και έζησε εδώ ως το τέλος της ζωής του. Το σχολείο αποτελεί πυρήνα νεωτερισμού, με προγράμματα εθνικά και ευρωπαϊκά (Erasmus), ομίλους, ενδοσχολικές και διασχολικές δράσεις και διακρίσεις σε διαγωνισμούς επιχειρηματικότητας και καινοτομίας. Σε αγαστή συνεργασία με τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων, στοχεύει στην αριστεία και τη διαμόρφωση πολιτών που θα συμβάλλουν ενεργά στην κοινωνία. ●

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΜΑΣ ΟΜΑΔΑ

Αρχισυνταξία: Αθανασία-Ελπινίκη Δημητρακοπούλου

Συντάκτες (ανά τάξη):

Α Λυκείου:

Αλκιβιάδης Ζευγώλης, Γρηγόρης Τριανταφυλλίδης, Ανδρέας Ψωμιάδης

Β Λυκείου:

Γιώργος Βάμπας, Αναστάσιος Βασιλειάδης, Άννα Βελούδου, Χάρης Βεργόπουλος, Τζουλιάννα Γαβουνέλη, Μιχάλης Γαβράς, Θέκλα Γερασιμοπούλου, Αναστάσιος Δεμερτζής, Αθανασία-Ελπινίκη Δημητρακοπούλου, Ελένη Διακοσταμάτη, Δήμητρα Ευαγγελοπούλου, Ηλίας Θεοδωράκης, Αλέξανδρος Καλαντζής, Μαριάννα Καμπέρη, Πηνελόπη Καρούσου, Φαίδρα-Μαρία Κοντοπούλου, Έλλη Μπαλωτή.

Γ Λυκείου:

Άννα-Μαρία Κουκοράβα, Μπλερίνα Ντάφλα (εξωτερική συνεργάτις)

Σκίτσα-ψηφιακά κολλάζ:

Ευφροσύνη-Άλκηστη (Φαίη) Βαρβαρίγου, Χάρης Βεργόπουλος,, Θεοδώρα Παπαδοπούλου, Ζωή Φλώρου

Υπεύθυνοι Καθηγητές:

Πέτρος Ματζάκος (Δ/ντής), Ελένη Καραβανίδου, Κατερίνα Καρακώτσου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟΥΣ:

Ελένη Βελώνη, φιλόλογο
Μαρία Κασιμάτη, φιλόλογο,
Κ. Αλιφεράκη,
Α. Βαφοπούλου, Ν. Κατάρα,
και Ν. Κουρή, μαθήτριες,
ΕΟΠΑΕ, Ινστιτούτο ΠΑΝΟΣ
ΜΥΛΩΝΑΣ, Δρ. Κ. Κορναράκη,
καθηγητή Θεολογίας, Ντένια
Κουρέτα, πρωταθλήτρια πόλο,
Σωματείο Ρουμελιωτών Β.Α.
Αττικής, Π. Μαξούρη
(Κομισιόν), Εισαγγελέα
ανηλίκων και Δρ Γ. Τσίτα για
την συνεισφορά τους στην
προσπάθειά μας!



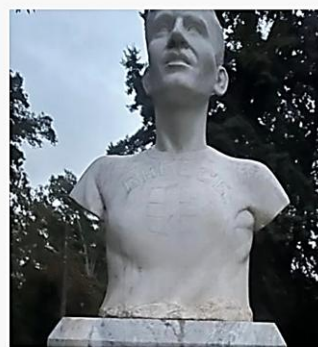
from extranewspapers.com
DOWNLOAD

Πρότυπο: www.extranewspapers.com

ΦΙΛΟΘΕΗ: ΤΑ ΑΓΑΛΜΑΤΑ ΑΠΟΚΤΟΥΝ ΦΩΝΗ!

Στο σχολείο μας φέτος, σχολικό έτος 2025-2026, δόθηκε μία μεγάλη τιμή: η Κοινότητα Φιλοθέης-Ψυχικού μας επέλεξε για να συμμετάσχουμε σε μια δράση που μετατρέπει τα αγάλματα της πόλης μας σε αφηγητές της δικής τους ζωής. Πρόκειται για έναν απλό μηχανισμό: θα υπάρχουν κείμενα ηχογραφημένα και αποθηκευμένα σε ένα QR code, το οποίο ο καθένας θα μπορεί να σκανάρει πλησιάζοντας το κινητό του στο άγαλμα και να ακούει λίγες πληροφορίες για τις ζωές των σπουδαιών αυτών ανθρώπων που τώρα πλέον είναι μόνο μάρμαρο.

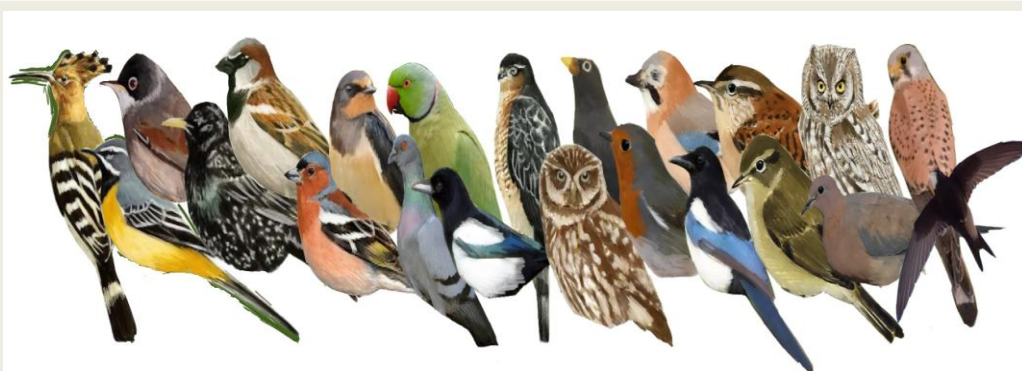
Γρηγόρης Τριανταφυλλίδης
Από τον στοχαστή Χρήστο Μαλεβίτση, του οποίου η προτομή βρίσκεται απέναντι από το σχολείο μας, στον σπουδαίο αθλητή Στέλιο Κυριακίδη, που έτρεξε για έναν ολόκληρο λαό, και στον Ιωάννη Δροσόπουλο, αυτόν που πρώτος πρότεινε την ίδρυση του συνδικαλισμού της Φιλοθέης, η δράση αυτή αφορά αυτούς και άλλους πολλούς ακόμα που συνέβαλαν στη δημιουργία της ιστορίας της κοινότητάς μας. Τα πρόσωπα αυτά, παρόλο που έχουν εδώ φύγει από τη ζωή, ξαναβρίσκουν τη φωνή τους και μας μιλάνε μέσα από τους συμμαθητές μας. ●



©Κατερίνα Αλιφεράκη
Επάνω αριστερά: Στέλιος Κυριακίδης
Κάτω αριστερά: Ιωάννης Δροσόπουλος
Δεξιά: Χρήστος Μαλεβίτσης

ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΤΟΥ ΠΟΔΟΝΙΦΤΗ

Ο κρυμμένος ορνιθοβιότοπος και οι κίνδυνοι που τον απειλούν



©Θεοδώρα Παπαδοπούλου

Το ρέμα του Ποδονίφτη στη Φιλοθέη πηγάζει από την Πεντέλη και συμβάλλει με το ρέμα Χαλανδρίου. Αποτελεί πνεύμονα οξυγόνου και ορνιθοβιότοπο όπου συναντώνται 22 είδη πουλιών με ξεχωριστά χαρακτηριστικά. Ο μικρόσωμος κοκκινολαίμης με το έντονο πορτοκαλοκόκκινο στήθος και μελωδικό κελάηδημα ακούγεται κυρίως τον

Ηλίας Θεοδωράκης, Αλέξανδρος Καλαντζής
χειμώνα. Η κουκουβάγια και ο γκιώνης, νυχτόβιοι θηρευτές με εξαιρετική ακοή και όραση, ο εντυπωσιακός τσαλαπετεινός με τα ασπρόμαυρα φτερά και το λοφίο του είναι καλά κρυμμένα στα φυλλώματα του ρέματος. Τα ιδιαίτερα έξυπνα κορακοειδή, η καρακάξα και η κίτσα με την έντονα κοινωνική συμπεριφορά,

ο πράσινος παπαγάλος με το ξεχωριστό ζωρό του φτέρωμα έχουν προσαρμοστεί πλήρως στο αστικό δίκτυο.

Τέλος, ο κότσυφας είναι γνωστός για το δυνατό κελάηδημα και το σκούρο φτέρωμα του κυρίως στα αρσενικά. Απαντούν όμως και είδη που σπανίζουν, όπως ο κιτρινόφρυδος φυλλοσκόπος και ο κισσόκουκος.

Όλα αυτά τα πουλιά κινδυνεύουν και από ανθρώπινες ενέργειες ή αμέλεια, όπως η κοπή δέντρων, το γκρέμισμα φωλιών χελιδονιών, τα τζάμια-καθρέφτες, οι λυτοί σκύλοι και αδέσποτες γάτες, αλλά και το μπάζωμα των ρεμάτων, τα σκουπίδια εκτός κάδων. Έγκειται στην οικολογική μας επαγρύπνηση να συνεχίσει να μας δίνει χαρά ο μοναδικός πλούτος του ρέματος... ●

ΠΗΓΕΣ

Γκαϊτίλιχ, Μ. (2020). Το ρέμα της Φιλοθέης. Αθήνα.

[Κοινότητα Φιλοθέης-Ψυχικού](https://www.lifo.gr)
<https://www.lifo.gr>



©Θεοδώρα Παπαδοπούλου



©ΓΕΛ ΦΙΛΟΘΕΗΣ: Από την επίσκεψη του σχολείου στο Σκοπευτήριο Καισαριανής.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΗΣ ΘΥΣΙΑΣ

Αλκιβιάδη Ζευγώλη

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων μνήμης για την επέτειο της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, το σχολείο μας οργάνωσε εκπαιδευτική επίσκεψη στον ιστορικό χώρο του Σκοπευτηρίου της Καισαριανής. Η επίσκεψη έδωσε στους μαθητές την ευκαιρία να γνωρίσουν έναν τόπο με ιδιαίτερη ιστορική σημασία, ο οποίος συνδέεται με σημαντικά γεγονότα του 20^{ου} αιώνα.

Στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής, την 1η Μαΐου 1944, εκτελέστηκαν 200 Έλληνες πολιτικοί κρατούμενοι, από τις γερμανικές δυνάμεις κατοχής, ως αντίποινα για τη δράση της αντιστασιακής οργάνωσης του ΕΛΑΣ. Φωτογραφίες των μελλοθανάτων παρουσιάστηκαν στο ebay τον Φεβρουάριο του 2026, συγκλονίζοντας την κοινή γνώμη. Στον χώρο ξεναγηθήκαμε από τον δημοτικό σύμβουλο του Δήμου Καισαριανής, κ. Κων/νο Γαβριλάκη, ο οποίος παρουσίασε με λεπτομέρειες τα ιστορικά γεγονότα και τις συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι εκτελέσεις.

Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε το μνημείο με τα ονόματα των εκτελεσθέντων αγωνιστών, (που δυστυχώς βεβηλώθηκε τις ημέρες που δημοσιεύτηκαν οι φωτογραφίες των 200 στο διαδίκτυο), καθώς και ο χώρος της θυσίας τους.

Οι μαθητές του σχολείου μας επέδειξαν τον προσήκοντα σεβασμό και προσήλθαν στον χώρο χωρίς λόγια, χωρίς ψιθύρους, καθώς διάχυτη ήταν η συγκίνηση και η υπερηφάνεια.

Εύλογα μπορεί να αναρωτηθεί κανείς για τη σύνδεση του Σκοπευτηρίου της Καισαριανής με τον εορτασμό της επετείου του Πολυτεχνείου, δεδομένου ότι τα γεγονότα δεν συνδέονται άμεσα ούτε χρονικά ούτε ιστορικά. Παρ' όλα αυτά, και οι δύο περιπτώσεις σχετίζονται με αγώνες ενάντια σε κάθε μορφής καταπίεση και με τη διεκδίκηση βασικών ελευθεριών και δικαιωμάτων. Τόσο οι εκτελεσθέντες της Καισαριανής όσο και οι φοιτητές του Πολυτεχνείου συμμετείχαν στους αγώνες τους με θάρρος και πλήρη επί-

Οι μαθητές του σχολείου μας επέδειξαν τον προσήκοντα σεβασμό και προσήλθαν στον χώρο χωρίς λόγια, χωρίς ψιθύρους, καθώς διάχυτη ήταν η συγκίνηση και η υπερηφάνεια.

γνωση των κινδύνων, διεκδικώντας την ανατροπή της καταπίεσης και την αλλαγή των πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών που καθόριζαν τη ζωή τους.

Η φιλόλογος κ. Ελένη Βελώνη έκανε σύντομη αναφορά στην ιστορική σύνδεση των δύο γεγονότων, επισημαίνοντας τη σημασία της ιστορικής μνήμης και της κατάνοησης της κάθε μορφής καταπίεσης.

Στη συνέχεια, οι μαθητές της Α' Λυκείου φώτισαν πλευρές των γεγονότων του Πολυτεχνείου. Πρώτος τον λόγο πήρε ο μαθητής Παύλος Δρακάτος, ο οποίος αναφέρθηκε στο διαχρονικό σύνθημα «Ψωμί, παιδεία, ελευθερία», σημειώνοντας ότι το σύνθημα αυτό τότε εξέφραζε την αγωνία και την αντίσταση του λαού απέναντι στη δικτατορία, διεκδικώντας αξιοπρεπή ζωή, ελεύθερη γνώση και

δημοκρατία. Σήμερα παραμένει εξίσου επίκαιρο, καθώς τα αιτήματα για κοινωνική δικαιοσύνη, παιδεία και ελευθερία εξακολουθούν να απασχολούν την κοινωνία, αποδεικνύοντας ότι το νόημά του ξεπερνά την εποχή που γεννήθηκε. Τον λόγο πήρε μετά ο Γρηγόρης Τριανταφυλλίδης, που παρουσίασε ενδιαφέρουσες πληροφορίες αναφορικά με τον αυτοσχέδιο ραδιοφωνικό σταθμό του Πολυτεχνείου και τον ρόλο που αυτός διαδραμάτισε στη μετάδοση των γεγονότων. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά: «Ο ραδιοφωνικός σταθμός του Πολυτεχνείου αποτέλεσε βασικό μέσο επικοινωνίας και ενημέρωσης, συμβάλλοντας στη μετάδοση των αιτημάτων των φοιτητών και στην ευρύτερη κινητοποίηση της κοινωνίας».

Η επίσκεψή μας ολοκληρώθηκε με ξενάγηση στο Μουσείο Εθνικής Αντίστασης της Καισαριανής, όπου εκτίθενται φωτογραφίες και σημειώματα αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, εφημερίδες, αρχαιακό υλικό και άλλα ιστορικά τεκμήρια.

Η 17η Νοεμβρίου αποτελεί ημέρα μνήμης και αναστοχασμού για γεγο-

νότα που σημάδεψαν τη νεότερη ιστορία της χώρας μας. Η επίσκεψη στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής βοήθησε στην ουσιαστικότερη κατανόηση των ιστορικών αγώνων του λαού μας και ανέδειξε τη σημασία της διατήρησης της ιστορικής μνήμης, καθώς και του σεβασμού προς όσους αγωνίστηκαν για ελευθερία και δημοκρατία.

Η επίσκεψη στον τόπο της θυσίας ανέδειξε τη σημασία της διατήρησης της ιστορικής μνήμης και του σεβασμού προς όσους αγωνίστηκαν για ελευθερία και δημοκρατία.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει και ο καθηγητής Ιστορίας Κ. Κορνέτης σε άρθρο του στον ημερήσιο τύπο σχετικά με την επέτειο της εξέγερσης του Πολυτεχνείου:

«Εκείνοι οι νέοι δεν ήξεραν αν θα αλλάξουν τον κόσμο· ήξεραν όμως ότι δεν ήθελαν να τον αφήσουν ίδιο.»•

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ



© www.anefe.org /© ΓΕΛ Φιλοθέης

Αναστάσιος Δεμερτζής

Στο σχολείο μας φέτος με πρωτοβουλία των καθηγητών μας, δημιουργήσαμε έναν όμιλο ιστορίας, που αποτελείται από μαθητές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την ιστορία, και ειδικότερα για αυτήν του 20^{ου} αιώνα, αφού συμμετείχαμε και σε αντίστοιχο διαγωνισμό της Ελληνο-γαλλικής Σχολής «Ευγένιος Ντελακρούα», με θεματολογία «Ο Μεγάλος Πόλεμος». Οι μαθητές που συμμετείχαν σημείωσαν υψηλές επιδόσεις στον διαγωνισμό, και όλοι υπογράμμισαν την αξία της ομαδικότητας που μας χάρισε όμορφες στιγμές κάνοντας αυτό που αγαπάμε.

Ο όμιλος, που συναντιέται μετά το πέρας των μαθημάτων εβδομαδιαία, συνεχίζεται και πέρα από την λήξη του Διαγωνισμού, αφού σκοπός του είναι να ενώσει μαθητές και καθηγητές με κοινή αγάπη και ενδιαφέρον για την ιστορία. Κατά την διάρκεια των συναντήσεών μας στον όμιλο γίνονται όχι μόνο περιγραφές ιστορικών γεγονότων, αλλά οι μαθητές ανταλλάσσουν απόψεις πάνω σε αυτά, ακόμα και στα πιο «ξεχασμένα» κομμάτια της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας, με οδηγό την ιστορική ακρίβεια και την αναζήτηση της αλήθειας.•

ΜΑΘΗΤΕΣ ΣΕ ΡΟΛΟ ΡΗΤΟΡΑ

Τέσσερις όμιλοι συναντώνται για αγώνες λόγου



©ΓΕΛ Φιλοθέης

Φαίδρα-Μαρία Κοντοπούλου

Ρητορικοί αγώνες διεξήχθησαν στο σχολείο μας την Τρίτη 17 Φεβρουαρίου 2026 με προσκεκλημένους την Πολύτροπη Αρμονία, την Ελληνογερμανική Αγωγή και την Ελληνογαλλική σχολή Jeanne d'Arc. Οι διαγωνιζόμενοι παίρνοντας για μία μέρα τον ρόλο του ρήτορα κλήθηκαν να πραγματευτούν επίκαιρα ζητήματα στον τομέα της τεχνολογίας και της επιρροής της στην καθημερινή μας ζωή, προσφέροντάς μας απολαυστικούς αγώνες λόγου. Εκτός όμως από τον διαγωνισμό, ήταν μια μέρα γιορτής και συνάντησης μαθητών με κοινό χαρακτηριστικό την αγά-

πη τους για τις αντιλογίες, δίνοντας το κίνητρο για νέες γνωριμίες και φιλίες. Στον πρώτο γύρο οι ομάδες ασχολήθηκαν με το θέμα της κατάρτησης ή όχι των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για εφήβους κάτω των 16 χρόνων. Στον τελικό προκρίθηκαν η Πολύτροπη Αρμονία και η σχολή Jeanne d'Arc, με θέμα προς συζήτηση αν είναι προτιμότερο να αντλούμε γνώσεις από τα βιβλία ή από το διαδίκτυο, με τη νίκη να δίνεται στην Πολύτροπη Αρμονία. Έτσι, ολοκληρώθηκε η ξεχωριστή αυτή εμπειρία με την υπόσχεση να ακολουθήσουν και άλλες στο μέλλον. •

ΑΝΗΛΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εισαγγελέας ανηλικών μας ενημέρωσε για το ποια πράξη συνιστά αδίκημα για τον ανήλικο

Πηνελόπη Καρούσου

Μια συνηθισμένη μέρα πήρε άλλο χρώμα την 24^η Οκτωβρίου 2025 στο ΓΕΛ Φιλοθέης. Η εισαγγελέας ανηλικών ήρθε να ενημερώσει τους μαθητές μετά από πρόσκληση της Διεύθυνσης του σχολείου για ζητήματα παραβατικότητας των εφήβων. Η εισαγγελέας ανηλικών είναι δικαστική λειτουργός που ασχολείται ειδικά με παιδιά και εφήβους έως δεκαοκτώ ετών. Είναι το άτομο που προστατεύει τα δικαιώματα των ανηλικών και φροντίζει για το συμφέρον αλλά και το μέλλον τους. Προστατεύει ανήλικους που κινδυνεύουν από κακοποίηση ή εκμετάλλευση, ασχολείται με περιπτώσεις παραβατικής συμπεριφοράς ανηλικών, όχι για να τιμωρήσει, αλλά για να βοηθήσει και να καθοδηγήσει. Γι' αυτό τον λόγο συνεργάζεται με σχολεία, οικογένειες και κοινωνικές υπηρεσίες. Το επάγγελμα των εισαγγελέων ανηλικών δεν είναι εύκολο καθώς, εκτός από τη δυσκολία που ενέχει η αντιμετώπιση εφήβων, οι ίδιοι δέχονται καθημερινά απειλές, κάτι που το ευρύ κοινό ποτέ δεν μαθαίνει.

Με εμπειρία που ξεπερνά τις δύο δεκαετίες στο πεδίο της, η εισαγγελέας μίλησε με μεγάλη ευθύτητα για τα ακραία περιστατικά και τους σχετικούς νόμους, μερικά από τα οποία προκάλεσαν αίσθηση και αποτυπώθηκαν ανεξίτηλα στη μνήμη μας.

Τι μάθαμε όμως εμείς, ως έφηβοι μαθητές, από την εισαγγελέα; Για να ξεκινήσουμε από τα βασικά, στην Ελλάδα ο ανήλικος μπορεί να τιμωρηθεί όταν είναι πάνω από 12 ετών.

Εκτός από τη δυσκολία που ενέχει η αντιμετώπιση εφήβων, οι εισαγγελέες δέχονται καθημερινά απειλές, κάτι που το ευρύ κοινό ποτέ δεν μαθαίνει.

Από τα 12 έως τα 15 δεν μπορεί να φυλακιστεί, ακόμα και αν η κατηγορία είναι τόσο σοβαρή όσο είναι η ανθρωποκτονία. Στην περίπτωση αυτή απλώς εφαρμόζονται θεραπευτικά ή αναμορφωτικά μέτρα. Όταν ο κατηγορούμενος είναι άνω των 15, τότε φυλακίζεται κανονικά.

Αξιοπρόσεκτες επίσης ήταν οι πληροφορίες για τα λογής αδικήματα. Αυτά χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες: στα πλημμελήματα, όπου εφαρμόζονται αναμορφωτικά μέτρα ανεξαρτήτως της ηλικίας του κατηγορούμενου και στα κακούργηματα, επακόλουθο των οποίων είναι η φυλάκιση.

Η ομιλήτρια από την εμπειρία της αναφέρθηκε σε πολλές περιπτώσεις που έχει συναντήσει στα

δικαστήρια και όχι μόνο. Ας ξεκινήσουμε από τα πιο συνηθισμένα: ξυλοδαρμοί, οπλοφορίες (ακόμα και αν πρόκειται για μικροσουγιάδες), κατοχή και πώληση παράνομων ουσιών (ακόμα κι αν δεν γίνει χρήση τους), μικροκλοπές, αλλά και απειλές όλων των τύπων και διάφορες ενέργειες συμμοριών σε βάρος ανηλικών ή ανήλικων, τιμωρούνται όλες ανεξαιρέτα. Εντύπωση προκάλεσε στο μαθητικό κοινό ο χαρακτηρισμός των κατάληψεων ως παράνομων πράξεων, καθώς –όπως όλοι γνωρίζουμε– όταν γίνονται καταλήψεις, κανείς δεν πάει να τις σταματήσει. Και όμως, οποιαδήποτε διατάραξη εκπαιδευτικού ιδρύματος ή καθηγητή μπορεί να προκαλέσει σύνταξη δικογραφίας εναντίον των αιτιών. Το ίδιο ισχύει και για τον χουλιγκανισμό στα γήπεδα και γενικώς όλες τις μορφές αθλητικής βίας. Ας σημειωθεί πως απειλές όλων των τύπων, εξύβριση ή συκοφαντική δυσφήμιση του

άλλου τιμωρούνται εξίσου αυστηρά χωρίς επιείκεια, όπως επεσήμανε η εισαγγελέας. Η ποινή είναι ακόμα μεγαλύτερη αν υπάρξει διαμοιρασμός πληροφοριών /φωτογραφιών στο διαδίκτυο. Για αυτό, καλό θα ήταν να σκεφτούμε πριν μιλήσουμε ή πράξουμε, γιατί δεν ξέρουμε τι άτομο έχουμε απέναντί μας.

Έπειτα από τα πιο ελαφριά αδικήματα, ας περάσουμε στα πιο σύνθετα. Οι γνωστές σε όλους μας χειρονομίες, οι άσεμνες προτάσεις, οι γενετήσιες πράξεις μπροστά σε άλλους και κακούργηματα όπως οργανωμένες κλοπές, ληστείες, ανθρωποκτονίες, είναι σοβαρά εγκλήματα και επιβάλλεται η φυλάκιση των δρώντων.

Μεγάλη εντύπωση έκανε σε όλους μας η υπόθεση μιας 16χρονης, η οποία αφαίρεσε τη ζωή της μητέρας της ως συνεργός του συντρόφου της και ενός φίλου τους. Μα πώς ένα τόσο μικρό παιδί οδηγείται σε μια τέτοια πράξη; Χωρίς καμία διάθεση δικαιολόγησης, η εισαγγελέας ανέφερε τις οικογενειακές και ψυχολογικές δυσκολίες που προϋπήρχαν στην μονογονεϊκή οικογένεια πριν το έγκλημα. Όσο για τη μάλιστα της ηλεκτρονικής εποχής, την πορνογραφία ανηλικών, δηλαδή τη διακίνηση φωτογραφιών με το σώμα του ανθρώπου εκτεθειμένο, αυτή είναι μια περίπλοκη υπόθεση. Αν ο απεικονιζόμενος είναι κάτω των 15 ετών, θεωρείται κακούργημα, ενώ αν είναι από 15 έως 18 ετών χαρακτηρίζεται ως πλημμέλημα το οποίο βέβαια είναι αξιόποιο.

Εντύπωση προκάλεσε στο μαθητικό κοινό ο χαρακτηρισμός των καταλήψεων ως παράνομων πράξεων, καθώς –όπως όλοι γνωρίζουμε– όταν γίνονται καταλήψεις, κανείς δεν πάει να τις σταματήσει.

Η εκδικητική πορνογραφία, δηλαδή το να διαδίδει στο διαδίκτυο κάποιος που χωρίζει προσωπικές στιγμές του ζευγαριού, είτε για απλή εκδίκηση, είτε και για χρήματα, θεωρείται κακούργημα.

Επιπρόσθετα, ο βιασμός, όπως και λογής παρά φύσιν ενέργειες καθώς και ο εξαναγκασμός σε σεξουαλικές πράξεις, επισύρουν βαριές κατηγορίες. Κάτι πολύ χρήσιμο για εμάς τους μαθητές αλλά και όχι μόνο, είναι η αναφορά σε ένα νέο, αυτοτελές αδίκημα: η διακίνηση στο διαδίκτυο γυμνών φωτογραφιών, παραποιημένων από την ΑΙ με πρόσωπα συμμαθητών τους, τιμωρείται με φυλάκιση έως και τριών ετών!

Ένα ακόμα φλέγον ζήτημα που τόνισε η δικαστική λειτουργός ήταν η νέα νομοθεσία για την κατανάλωση αλκοόλ από ανήλικους. Πλέον, με όλα αυτά που γίνονται και κυρίως με τα περιστατικά υπερβολικής κατανάλωσης οινόπνευματος που έχουν οδηγήσει και σε θάνατο νέα παιδιά, απαγορεύονται τα πάρτι ανήλικων χωρίς την επίγνωση κάποιου ενήλικα ή της αστυνομίας.

Μια πολύτιμη γενική συμβουλή —για τα κορίτσια κυρίως— ήταν καμία μας να μη δίνει την εντύπωση στον σύντροφό της πως είναι διαθέσιμη για κάτι παραπάνω, ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι, γιατί ο άλλος μπορεί να έχει διαφο-

Πολύτιμη συμβουλή —για τα κορίτσια κυρίως: καμία μας να μη δίνει την εντύπωση στον σύντροφό της πως είναι διαθέσιμη για κάτι παραπάνω ενώ στην πραγματικότητα δεν είναι, γιατί ο άλλος μπορεί να έχει διαφορετικά κίνητρα από εκείνα που νομίζουμε.

ρετικά κίνητρα από εκείνα που νομίζαμε. Μέσα, λοιπόν, σε αυτή την δίωρη ομιλία ακούσαμε και κατανοήσαμε πολλά και το σχολείο μας μετατράπηκε σε έναν χώρο όπου η γνώση συνάντησε την ελευθερία και την ευθύνη. Όλοι, ανεξαρτήτως ηλικίας, επαγγέλματος και απόψεων, μπορούμε να ευαισθητοποιηθούμε περισσότερο και να είμαστε πιο ενήμεροι για το τι συμβαίνει γύρω μας. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε την προσπάθεια όλων των εισαγγελέων ανήλικων να διαμορφώσουν την προσωπικότητα των παραβατικών νέων, χωρίς να τους ενοχοποιήσουν. Η παρουσία της εισαγγελέως ήταν ένα μάθημα ζωής πέρα από το κουδούνι. Ελπίζουμε και σε άλλες τέτοιες ουσιαστικές παρουσίες που θα έχουν θετική απήχηση στη σχολική μας κοινότητα. •

ΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ ΠΟΥ ΧΤΙΖΟΥΜΕ ΜΟΝΟΙ ΜΑΣ

Οι έφηβοι και το κάπνισμα

Όλοι μας, λένε, έχουμε έναν εθισμό, είτε πρόκειται για ουσία, είτε για κάποια συμπεριφορά, είτε για κάποια κατάσταση. Αρκετές φορές βλέπουμε εφήβους να καπνίζουν —μάλιστα δεν διστάζουν να αυτοχαρακτηριστούν «περήφανα» καπνιστές. Ξέρουμε πως το τσιγάρο, αλλά και τα υπόλοιπα καπνικά προϊόντα, κάνουν κακό στην υγεία, όπως καθημερινά μας θυμίζουν οι γονείς μας. Παρατηρούμε γύρω μας ότι πολλοί νέοι —και εγώ μαζί— δεν έχουν αντοχές, έχουν εγκαταλείψει την άσκηση και πολλοί φίλοι τους, κυρίως κοπέλες, σχολιάζουν την μυρωδιά τους. Παρόλα αυτά αυτοί συνεχίζουν ακάθεκτοι... Το μόνο που τους ενδιαφέρει είναι να πιούν έναν καφέ και να κάνουν ένα-δύο-πέντε τσιγάρα στον περιορισμένο ελεύθερο τους χρόνο. Ξέρετε πώς είναι αυτά...

Γιατί όμως επιβαρύνουμε τους οργανισμούς μας; Για ποικίλους λόγους. Αρχικά, έρευνες δείχνουν ότι κάποιος αποκτά έναν εθισμό, επειδή δεν μπορεί να εκφράσει το ανέκφραστο συναίσθημα, δηλαδή επειδή δεν μπορεί να γεμίσει ένα ψυχικό κενό, όπως ένας έφηβος, ο οποίος μεγαλώνει σε ένα σπίτι με ενδοοικογενειακή βία, με οικονομικά προβλήματα ή απλά έχει άγχος επίδοσης και για μαθησιακούς λόγους αλλά και για τις

Γιώργος Βάππας
διαπροσωπικές του σχέσεις.

Η παραπάνω θέση εκφράζεται με την ρήση του Σίγκμουντ Φρόυντ ότι το κάπνισμα είναι απαραίτητο σε όποιον δεν έχει κάποιον να φιλήσει! Επίσης, όταν ακούσετε κάποιον να ξεστομίζει εκφράσεις όπως: «Με μία φορά δεν εθίζεσαι», «Όποτε θέλω το κόβω» και άλλες πολλές (καθώς αυτοί οι άνθρωποι διακατέχονται από εντυπωσιακή ευρηματικότητα), κατά πάσα πιθανότητα τον εθισμό του τον έχει «παντρευτεί». Ακόμη, υπάρχουν και εθιστικές προσωπικότητες, σύμφωνα και με εξειδικευμένους ψυχολόγους. Δηλαδή άνθρωποι, οι οποίοι γενετικά ψάχνουν κάπου να «ακουμπήσουν», ώστε να μπορούν να ζήσουν και να είναι λειτουργικοί. Επιπλέον, το περιβάλλον αδιαμφισβήτητα επηρεάζει τον νέο, είτε αυτό λέγεται οικογένεια, είτε παρέες και —κακά τα ψέμματα— η εποχή μας παρουσιάζει διάφορους εθισμούς ως ελκυστικό τρόπο ζωής. Ο έφηβος θέλει να έχει την αίσθηση του «ανήκειν» σε μια ομάδα, κάτι που κατά πάσα πιθανότητα προκαλεί σύγχυση αξιών. Αυτό συμβαίνει διότι αν μεγαλώνεις και περιβάλλεσαι από εθισμένους ανθρώπους που μπορεί να καπνίζουν, να είναι χρήστες ή να τζογάρουν, μην σκεπτόμενος ώριμα

και θέλοντας να μοιάσεις στα «πρότυπα» σου πιθανότατα θα κυλήσεις και εσύ, έστω για να δοκιμάσεις. Ειδικότερα, πολλοί έφηβοι δεν σταματούν τον εθισμό, ώστε να μην «προδώσουν» τα φιλαράκια τους και πέφτουν θύματα του peer pressure, της πίεσης των ομηλικών, ενός φαινομένου-μάστιγας...

Όμως ο εθισμένος βλάπτει μόνο στο σώμα του; Όχι! Ο εθισμένος δεχεται πλήγματα σε κάθε πτυχή της ζωής του. Η εξάρτηση οδηγεί τον έφηβο στο να διακινδυνεύει όταν το τσιγάρο «καλεί» τον νέο να καπνίσει ακόμα και την πιο ακατάλληλη στιγμή, όπως αυτή της διδασκαλίας ρισκάροντας την παρατήρηση ή ακόμα και την αποβολή. Ο εθισμός επηρεάζει τις διαπροσωπικές σχέσεις του εθισμένου, καθώς συχνά αυτός παρατά την παλιά του παρέα και μένει μόνος ή βρίσκει άλλες «ναρκο-φιλίες», σχέσεις δηλαδή εξαρτημένων χρηστών, με συνδετικό κρίκο τον ίδιο εθισμό και όχι την πνευματική ταύτιση. Σε επόμενο στάδιο παραμελεί μαθήματα και υποχρεώσεις, απαξιώνει το σχολείο, παραμελεί τον εαυτό του. Σύμφωνα με ειδικούς του ΕΟΠΑΕ που μας μίλησαν στο σχολείο, το κάπνισμα κάνναβης μπορεί να προκαλέσει ακόμα και ψυχωσικά επεισόδια, αν υπάρχει η προδιάθεση.

Σαφώς υπάρχουν συνέπειες και στον θεσμό της οικογένειας, καθώς οδηγεί σε έντονες συγκρούσεις με γονείς και αδέρφια, αλλά και καθώς επικρατεί ένα

καχυποψίας στο σπίτι. Πέρα από τα παραπάνω, είναι αυτονόητο ότι ο εθισμένος πρέπει να υποστεί και τις οικονομικές συνέπειες της κατάστασης αυτής, αφού με κάποιο τρόπο πρέπει να πληρώνει το υποκατάστατο της λειτουργικότητάς του. Ενίοτε σε φάση στέρησης το εθισμένο άτομο αλλάζει τελείως συμπεριφορά, καθώς απομονώνεται και τελικά μπορεί και να γίνεται βίαιο και παραβατικό, ώστε να εξυπηρετήσει τον εθισμό του, γεγονός που μπορεί να το οδηγήσει σε άλλα μονοπάτια, όπως αυτό των δικαστηρίων και των φυλακών. Εννοείται, βέβαια, ότι το κάπνισμα δεν οδηγεί σε τέτοιου είδους ακραίες καταστάσεις, ρωτήστε όμως κάποιον που προσπαθεί να κόψει το τσιγάρο...

Πολλοί έφηβοι προτιμούν να «ατιμίσουν» αντί να καπνίσουν θεωρώντας ότι είναι καλύτερη συνήθεια. Πέφτουν στην παγίδα του ότι ένα ναρε ή ένα ηλεκτρονικό τσιγάρο, όπως το ίγος, δεν περιέχει καπνό και όλες τις επιβλαβείς ουσίες του. Ακόμη είναι ευρέως γνωστό (λανθασμένα όμως) ότι καπνίζοντας ηλεκτρονικό τσιγάρο «γλιτώνεις» τις επιπτώσεις της πίσσας, η οποία είναι από μόνη της καρκινογόνος. Από την άλλη, τα νέας γενιάς καπνικά προϊόντα, αν και φαίνονται αθώα και ελκυστικά με τις εξωτικές τους γεύσεις, κρύβουν πολλούς κινδύνους. Αρχικά, ερεθίζουν τους πνεύμονες και στους αεραγωγούς προκαλώντας δύσπνοια και βήχα.

Ακόμη, αυξάνουν τις πιθανότητες για καρδιακό επεισόδιο, προκαλούν υπέρταση και αύξηση των καρδιακών παλμών. Τέλος, πέραν της νικοτίνης, μιας άκρως εθιστικής ουσίας, το υγρό του ναρε αποτελείται από πολλά χημικά συστατικά, των οποίων δεν γνωρίζουμε ακριβώς τις επιπτώσεις.

Δεν έχουν όμως όλοι την ίδια άποψη για την επικινδυνότητα των εθισμών· ορισμένοι άνθρωποι και ενδεχομένως κολοσσιαίες εταιρίες εξυπηρετούνται από την ανθρώπινη αδυναμία. Αρχικά, οι καπνοβιομηχανίες δεν σταματούν να θησαυρίζουν —συγκεκριμένα, η Philip Morris είχε καθαρά έσοδα 2,40 δισεκατομμύρια δολάρια περίπου μόνο το 2023.

Ας καταλάβουμε ότι ορισμένοι χτίζουν βίλες με πισίνες σε σχήμα εφηβικού πνεύμονα δίχως τύψεις για τις επιπτώσεις των προϊόντων τους.

Ακόμη, στη χώρα μας, την Ελλάδα, η θυγατρική του κολοσσού, η Παπαστράτος είχε τζίρο 1,75 δισεκατομμύρια ευρώ την επόμενη χρονιά. Και αυτό, παρά την ιατρική προειδοποίηση σε κάθε πακέτο για κίνδυνο καρκίνου! Ας καταλάβουμε λοιπόν, ότι ορισμένοι χτίζουν βίλες με πισίνες σε σχήμα εφηβικού πνεύμονα δίχως τύψεις για τις επιπτώσεις των προϊόντων τους.



©ΓΕΛ Φιλοθέης, Photofunia

Δυστυχώς, οι περισσότεροι νέοι δεν καταλαβαίνουν ότι βλάπτονται και εννοείται πιστεύουν ότι τον εθισμό τους τον ελέγχουν και «του βάζουν όρια» («θα καπνίζω μαύρο μόνο τα Σάββατα»). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να συνηθίζει ο εγκέφαλός τους στην ευχαρίστηση, την εύκολη και γρήγορη ντοπαμίνη, όμως μετά να δυσκολεύεται να προσαρμοστεί στις καινούργιες συνθήκες νηφαλιότητας, ώστε να μπορεί να επανενταχθεί στην κανονικότητα.

Βέβαια, ακόμα και τα λογικότερα επιχειρήματα του κόσμου δεν θα πείσουν κάποιον, ο οποίος βάζει την ευφορία πάνω από το καλό του. Για όλους μας υπάρχει το κίνητρο και το αντικίνητρο, οπότε καλό θα ήταν να βρει ο καθένας μας το δικό του...●

ΠΗΓΕΣ

ΕΟΠΑΕ, Ομιλία στο ΓΕΛ Φιλοθέης, 20/11/2025
<https://www.insider.gr>
<https://www.kathimerini.gr>

Γραμμές Βοήθειας του ΕΟΠΑΕ: 1135 (καθημερινά 9 π.μ με 4 μ.μ)

ΑΥΤΟΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΕΦΗΒΩΝ

ΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥΣ,
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μέσα σε μια κοινωνία που κινείται με γρήγορους ρυθμούς, οι άνθρωποι είμαστε απασχολημένοι μονάχα με το «εγώ» μας, χωρίς να δίνουμε ιδιαίτερη βάση στον κόσμο γύρω μας. Ένα απλό «Τι κάνεις, καλά;» μας ακούγεται αρκετό για να νιώσουμε την επιβεβαίωση πως νοιαστήκαμε για τον άλλον. Όμως, το «Καλά, εσύ;» που παίρνουμε συνήθως ως απάντηση, μπορεί πολλές φορές να αποτελεί απλώς καμουφλάζ. Πιο συγκεκριμένα, οι έφηβοι είναι μια ηλικιακή ομάδα όχι μόνο πιο ευάλωτη σε συναισθηματικά θέματα, αλλά που νιώθει ότι βιώνει τη μεγαλύτερη αδιαφορία σε σχέση με τον συναισθηματικό της κόσμο καθώς οι νέοι βρίσκονται σε μια ηλικία καθοριστική το μέλλον τους. Λόγω λοιπόν αυτής της άγνοιας του εφηβικού ψυχισμού, οι ίδιοι οδηγούνται σε ορισμένες περιπτώσεις σε επικίνδυνες πράξεις όπως ο αυτοτραυματισμός. Αρχικά, ας ορίσουμε τι ακριβώς σημαίνει αυτότραυματισμός. Είναι ένα σύνθετο και πολυπαραγοντικό φαινόμενο, το οποίο έχει συνήθως ως συνέπεια τον σκόπιμο τραυματισμό του σώματος του νέου, χωρίς όμως να σχετίζεται με την επιθυμία θανάτου. Είναι εύλογο στους ενήλικες να δημιουργείται η απορία «Μα, πώς ένα παιδί μπορεί να οδηγηθεί σε μια τέτοια επιβλαβή πράξη;»

Πηνελόπη Καρούσου

Κι όμως, η ψυχοσύνθεση των εφήβων είναι τόσο ευαίσθητη, που τα αίτια του αυτοτραυματισμού είναι ποικίλα. Η απώλεια επικοινωνίας με τον κόσμο δεν αποτελεί το μόνο κίνητρο των εφήβων για να βλάψουν τον εαυτό τους. Το προφανέστερο κίνητρο από όλα είναι η δυσκολία ρύθμισης των συναισθημάτων. Η εφηβεία είναι μια περίοδος έντονων αλλαγών (ψυχολογικών, κοινωνικών, ορμονικών) και έτσι ο έφηβος μπορεί να νιώθει έντονη θλίψη, μοναξιά, θυμό, ντροπή ή άγχος. Λόγω λοιπόν της αδυναμίας να διαχειριστεί αυτό που νιώθει, ξεσπά επάνω στο ίδιο του το σώμα, νομίζοντας πως ο ίδιος φταίει που νιώθει έτσι, αντιμετωπίζοντας τα συναισθήματα σαν λάθος και τιμωρώντας τον εαυτό του. Αντίστοιχο αίτιο είναι και αυτό της χαμηλής αυτοεκτίμησης. Όταν ο έφηβος κατακλύζεται από σκέψεις όπως: «Είμαι βάρος», «Δεν είμαι αρκετά καλός /ή», «Απόγοητεύω τους άλλους», θεωρεί πως ο μόνος τρόπος που μπορεί να τις σταματήσει είναι ο αυτότραυματισμός. Μια άλλη αιτία είναι τα ψυχικά τραύματα. Σε περιπτώσεις εκφοβισμού, έντονης απόρριψης, οικογενειακών προβλημάτων ή κακοποίησης, ο αυτότραυματισμός λειτουργεί «ευεργετικά» για τον νέο, μουνιάζοντας τον πόνο και προσπαθώντας να τον μετατρέψει από αόρατο



©Ζωή Φλώρου

σε ορατό. Τέλος, πολύ συχνή αιτία στους νέους είναι η ανάγκη για έλεγχο. Όταν η ζωή του εφήβου μοιάζει να καταρρέει μπροστά στα μάτια του, ίσως λόγω διαζυγίου των γονέων του, κοινωνικής απόρριψης, θανάτου ενός στενού προσώπου, τότε ο αυτοτραυματισμός είναι μια πράξη την οποία ελέγχει εκείνος και κανείς άλλος. Απαλλάσσεται από σκέψεις αβοηθησίας και ενισχύει το αίσθημα της επιλογής. Παρατηρώντας τις ποικίλες παραμέτρους του φαινομένου, περνάμε στην αντιμετώπισή του. Εάν υποψιάζεστε πως κάποιο δικό σας άτομο αντιμετωπίζει κάποιο τέτοιου είδους πρόβλημα, υπάρχουν ποικίλοι τρόποι να το βοηθήσετε. Αρχικά, το σημαντικότερο είναι να μην αντιδράσετε λανθασμένα. Εάν καταλάβετε ότι κάποιος νέος έχει στο σώμα του εμφανή σημάδια αυτοτραυματισμού, όπως χαρακίες, μώλωπες, εγκαύματα ή ακόμα και σε ζεστό καιρό φοράει μακρυμάνικα, τότε δεν πρέπει να αντιδράσετε έντονα, αλλά να δείξετε κατανόηση. Ο έφηβος έχει ανάγκη να ακουστεί. Αν υποψιαστεί πως εσείς τον κατακρίνετε, τότε θα

κλειστεί περισσότερο στο εαυτό του. Στόχος είναι να νιώσει ασφάλεια, όχι ντροπή. Δεύτερον, οφείλετε να ακούτε περισσότερο από όσο μιλάτε. Κάνετε ανοιχτές ερωτήσεις, όπως: «Τι σε κάνει να νιώθεις έτσι», «Τι σε βοηθά έστω και λίγο;», αποφεύγοντας φράσεις όπως: «Άλλοι έχουν σημαντικότερα προβλήματα». Στόχος δεν είναι να αντιμετωπίσετε άμεσα το πρόβλημα, αλλά να συμβάλετε στην διαλεύκανση της πηγής του. Είναι άκρως σημαντικό να ενθαρρύνετε την επαγγελματική βοήθεια.

**Γραμμές Βοήθειας:
116 111 (συνήγορος
του παιδιού)
Γραμμή Παρέμβα-
σης για την αυτοκτο-
νία: 1018**

Να ληφθεί υπόψη ότι ο έφηβος μπορεί να μην θέλει να δεχτεί τη βοήθειά σας. Όσο και αν αντιστέκεται, πρέπει να του δώσετε να καταλάβει πως δεν πρόκειται να τιμωρηθεί για ό,τι έκανε, αλλά πως έχει δίπλα του ανθρώπους που ενδιαφέρονται πραγματικά γι' αυτόν.

Ο αυτοτραυματισμός των νέων δεν είναι «μόδα», ούτε κραυγή για προσοχή, είναι μια «γλώσσα πόνου». Κάθε σημάδι κρύβει μια δική του ιστορία, την ανάγκη για έκφραση του πόνου του, μια προσπάθεια για να ξεφύγει από το συναισθηματικό του χάος. Η πρόληψη δεν ξεκινάει από την απαγόρευση και τα όρια, αλλά από τη συζήτηση και την ενίσχυση σχέσεων. Ζωτικό είναι να θυμίζουμε σε αυτές τις πονεμένες ψυχές πως είναι πολλά παραπάνω από τις πληγές τους.

•

ΔΡΟΜΟΣ: ΜΙΑ ΑΚΟΜΑ ΕΜΠΟΛΕΜΗ ΖΩΝΗ;

Το Ινστιτούτο ΠΑΝΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ βάλει το λιθαράκι του στη δημιουργία συνειδητοποιημένων οδηγών



Τζουλιάννα Γαβουνέλη, Μιχάλης Γαβράς,
Δήμητρα Ευαγγελοπούλου

Είναι, δυστυχώς, γνωστό ότι η ανεύθυνη οδήγηση έχει προκαλέσει αμέτρητα δυστυχήματα, που καθιστούν τη χώρα μας αρνητική πρωταθλήτρια σε θανάτους από τροχαία για νέους έως και 30 χρονών. Γι' αυτό και το Λύκειό μας κάλεσε στις 8 Οκτωβρίου 2025 τους ειδικούς του Ινστιτούτου "ΠΑΝΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ" να ενημερώσουν τους μαθητές για τους κινδύνους που επιφέρει η επικίνδυνη οδήγηση καθώς και για τα μέτρα ασφαλείας που καλούνται να πάρουν ως μελλοντικοί οδηγοί.

Ο εξαιρετικά καταρτισμένος ομιλητής, κ. Δημήτρης Χατζηδοπουλάκης, κράτησε το ενδιαφέρον του εφηβικού κοινού με την βροντερή φωνή του, την αμεσότητά και την παραστατικότητα του. Μας ενημέρωσε πως ο Πάνος Μυλωνάς δεν ήταν ο ιδρυτής της οργάνωσης αλλά η αφορμή για τη δημιουργία της. Ο αδόκητος θάνατος του Πάνου, που ήταν επιστήθιος φίλος του ομιλητή, αποτέλεσε τον λόγο που κινητοποιήθηκαν άτομα από τον κύκλο του για

να προστατεύσουν τα μελλοντικά θύματα μεθυσμένων οδηγών. Έγινε εξαρχής ξεκάθαρο στους μαθητές και μελλοντικούς οδηγούς πως η οδική ασφάλεια είναι ζήτημα ζωής και θανάτου. Ο ομιλητής ανέλυσε κάθε τι που κάνουμε το οποίο μπορεί να αποτελεί κίνδυνο και μας έδειξε με βίντεο τις συνέπειες. Τόνισε ότι στόχευε να προστατεύσει και όχι να επιπλήξει λέγοντας πως ήρθε να αποτρέψει άδικους θανάτους στον δρόμο και ως γονιός και σαν φίλος ως Πάνου.

Στην παρουσίαση θίχτηκαν θέματα όπως η ημερομηνία λήξης ενός κράνους, η οδήγηση με ηλεκτρικό πατινι και η χρήση κινητών κατά την οδήγηση(των ενηλίκων). Οι πληροφορίες δεν παρέχονταν απλώς, αλλά εκμαιεύονταν με διαλογικό τρόπο από το κοινό, εμπλέκοντας και τους μαθητές. Κάποιοι μύθοι καταρρίφθηκαν, για παράδειγμα ότι η ακρόαση μουσικής όχι μόνο

δεν παρακαλώει την οδήγηση, αντίθετα από το κινητό, αλλά βοηθά τη συγκέντρωση και την ηρεμία στο τιμόνι.

Μετά την ομιλία περάσαμε στο βιωματικό κομμάτι, το πιο ενδιαφέρον κομμάτι της δράσης. Το Ινστιτούτο έφερε στο σχολείο μας ρεαλιστικούς προσομοιωτές: έναν προσομοιωτή, έναν άλλον που έδειχνε πώς είναι να κινείται κανείς μεθυσμένος και, το πιο εντυπωσιακό, έναν προσομοιωτή πραγματικού τετραθέσιου ΙΧ στο οποίο έμπαιναν μέσα οι μαθητές, όπως επίσης και οι καθηγητές, και το οποίο γύριζε ανάποδα. Τον πρώτο προσομοιωτή κάποιοι μαθητές είχαν την ευκαιρία να τον δοκιμάσουν. Κάθισαν σε ένα κάθισμα αυτοκινήτου και έφυγαν με Χ ταχύτητα. Όταν αργότερα ο υπεύθυνος ρώτησε πόσο γρήγορα ένιωσαν οι μαθητές ότι έτρεχαν, όλοι μάντεψαν μεγάλες ταχύτητες όπως 70 km/h, στην πραγματικότητα όμως ήταν 15 με 20 km/h!

Με την επόμενη δραστηριότητα καταλάβαμε μέσω ειδικών γυαλιών πόσο επηρεάζεται ο εγκέφαλος μας στο περπάτημα μετά την κατανάλωση αλκοόλ –έστω και μικρής ποσότητας– πόσο μάλλον στην οδήγηση. Προτάθηκαν νέες, υπεύθυνες συμπεριφορές όταν βγαίνουμε έξω να διασκεδάσουμε ως ενήλικοι: ένας από την παρέα να μην πίνει και να είναι ο οδηγός. Ως τελευταία δράση

δοκίμασαν όλοι οι μαθητές και μερικοί καθηγητές το αυτοκίνητο που ανατρέπεται. Σημαντικό είναι να σημειωθεί πως γυρνούσε με μία αμελητέα ταχύτητα όμως και πάλι ήταν απίστευτα τρομακτικό. Κατά κύριο λόγο, αυτό που συζητούσαν κάποιοι καθηγητές μας είναι πως δεν θα ήθελαν να φανταστούν πόσο χειρότερα θα ήταν σε μία πραγματική στιγμή σύγκρουσης.

Ωστόσο, όση προσοχή χρειάζεται στην οδήγηση, άλλη τόση απαιτείται και για τους πεζούς. Συγκεκριμένα, ο ομιλητής μας μίλησε για τις ολέθριες συνέπειες της χρήσης κινητού τηλεφώνου ή της ακρόασης μουσικής στο δρόμο, δραστηριότητες που αποσπούν την προσοχή του πεζού, καθιστώντας τον ευάλωτο σε βιαστικούς οδηγούς. Δυστυχώς, κάθε δύο μέρες παρατηρείται νεκρός πεζός, που σημαίνει ότι ούτε κι εκείνοι δεν δίνουν τη δέουσα προσοχή.

Ελπίζουμε πραγματικά να έγιναν αντιληπτές οι τραγικές συνέπειες ενός τροχαίου. Όχι μόνο στο ίδιο το άτομο, αλλά και στα δύσκολα χρόνια που περιμένουν την οικογένειά του. Η οδήγηση χρειάζεται αμέριστη προσοχή γιατί δεν κινδυνεύουμε μόνο εμείς αλλά και οι γύρω μας. Η δράση του Ινστιτούτου «Π. Μυλωνάς» δυνητικά έσωσε ζωές και τη σωματική ακεραιότητα συνανθρώπων μας. Προτείνουμε να γίνει υποχρεωτική εκπαίδευση σε όλα τα σχολεία. •

Δ.Ε.Σ.: ΤΟ ΚΡΑΝΟΣ ΠΟΥ ΣΟΥ...ΦΩΝΑΖΕΙ

Όραμά της ΔΕΣ είναι η χρήση της μοτοσυκλέτας να κρατάει τους αναβάτες ασφαλείς

Αθανασία-Ελπινίκη
Δημητρακοπούλου

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Στο πλαίσιο της συμμετοχής μας στο πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα Νέων με Προσανατολισμό την Αειφόρο Ανάπτυξη» της [Envolv](#)e υπό την αιγίδα του ΥΠΑΙΘΑ το σχολικό έτος 2024-25, ο όμιλος επιχειρηματικότητας και ο όμιλος τεχνολογίας, συνολικά έξι παιδιά της Α και Β Λυκείου, ενώσαμε δυνάμεις να δημιουργήσουμε με την καθοδήγηση των καθηγητών μας, Διευθυντή κ. Ματζάκου, κ. Σπυρόπουλου, κ. Τόλια και από την ΑΣΠΑΙΤΕ κ. Σιδερή, τη μαθητική επιχείρηση «Δ.Ε.Σ.» (Δρω, Ευαίσθητοποιούμαι, Σκέφτομαι).

Η ομάδα μας δημιούργησε μια συσκευή HRS (Helmet Riding Safety) η οποία ανιχνεύει τα κράνη του αναβάτη και συναναβάτη μιας μοτοσυκλέτας και ενεργοποιεί συναγερμό σε περίπτωση που εκείνοι δεν φορούν. Η καινοτόμος συσκευή είναι φιλική προς το περιβάλλον, εφόσον είναι κατασκευασμένη από επαναχρησιμοποιούμενα υλικά, και καταναλώνει αμελητέα ενέργεια αντλώντας από την μπαταρία της μηχανής. Επιδίωξή μας είναι να αποτραπουν οι τραυματισμοί και συνεπώς οι θάνατοι από τροχαία ατυχήματα μοτοσυκλετών αλλά και να τεθούν τα θεμέλια για την μετατροπή της οδικής ασφάλειας από κατ'ανάγκη σε συνείδηση.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Το έργο απέσπασε το 2^ο πανελλήνιο βραβείο με έπαθλο ένα ταξίδι στις Βρυξέλλες, 28 Φεβρουαρίου με 3 Μαρτίου 2026. Το τριήμερο ταξίδι μας ήταν γεμάτο εμπειρίες και ομορφιά. Ξεκινήσαμε επισκεπτόμενοι την κεντρική πλατεία των Βρυξελλών με το εντυπωσιακό δημαρχείο και τα προτεινόμενα αξιοθέατα, καταλήγοντας στους κήπους των βασιλέων. Η Κυριακή μας βρήκε στην μαγευτική Μπρυζ όπου επισκεφτήκαμε τον γεμάτο συμβολισμούς γοτθικό ναό της πόλης και η μέρα ολοκληρώθηκε με μια όμορφη βόλτα στα μεσαιωνικά κανάλια της Μπρυζ. Η Δευτέρα μας ήταν αφιερωμένη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, όπου πληροφορηθήκαμε για τη λειτουργία του και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Μάλιστα, εκπλαγήκαμε από την εμφάνιση του διευθυντή γραφείου κ. Χρ. Βασιλάκου, πρώην γενικού γραμματέα έρευνας και τεχνολογίας στην Ελλάδα και νυν μέλους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον οποίο παρουσιάσαμε την ιδέα μας, για την οποία έδειξε αρκετό ενδιαφέρον και μας έδωσε προτάσεις προώθησής της στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Το ταξίδι μας άφησε αξέχαστες αναμνήσεις και πολύτιμες γνώσεις που θα μας συντροφεύουν σε όλη μας την ζωή! •



©ΓΕΛ Φιλοθέης



©ΓΕΛ Φιλοθέης ©Dreamstime.com



ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΑΣ;

Ερέθισμα για σκέψη και για τη σύνταξη του παρόντος κείμενου υπήρξε συζήτηση στην τάξη επάνω στους παράγοντες που υπονομεύουν την παιδεία στη σύγχρονη Ελλάδα. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι στην Πολιτεία πέφτει το βάρος. Αυτή επιβάλλεται να συνειδητοποιήσει την έκταση του προβλήματος και να εντοπίσει τις παραμέτρους εκείνες που «δηλητηριάζουν» το εκπαιδευτικό αγαθό. Κρίνεται σκόπιμη η ενθάρρυνση του κοινωνικού διαλόγου εκ μέρους της και η κινητοποίηση των ανώτερων στελεχών, προκειμένου να εδραιωθεί το πρότυπο του εκπαιδευτικού συστήματος που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της χώρας, απαλλαγμένο από άκριτες

Άννα-Μαρία Κουκοράβα ση αλλά θα συντείνουν αποφασιστικά στην ευρυθμία της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελούν βασικές επιταγές. Εξίσου καιρική είναι και η εκπλήρωση του ανθρωποπλαστικού στόχου του σχολείου. Το σχολείο του 21^{ου} αιώνα επιτάσσεται να μάθει στο παιδί πως να μαθαίνει, να σταχυολογεί τις πληροφορίες, να τις οργανώνει και να τις ιεραρχεί. Να καλλιεργεί, μέσω του διαλόγου και της εμπάθουσας, την κριτική σκέψη, να προάγει τις διανοητικές αρετές και να παροτρύνει τους μαθητές να επινοούν λύσεις. Μόνο έτσι, θα λάβουν τον κατάλληλο γνωσιοθεωρητικό οπλισμό και τη δέουσα πνευματική ανάπτυξη, ώστε να αποφύγουν τη χειραγώγηση

Η εξασφάλιση σχεδιασμού για προσβασιμότητα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, εκσυγχρονισμένου εξοπλισμού και η αντικατάσταση παρωχημένων βιβλίων είναι βασικές επιταγές.

μιμήσεις ξένων συστημάτων. Η πολιτεία οφείλει να παρέχει καινοτομίες που θα μετριάσουν –αν όχι βελτιώσουν– τα υλικοτεχνικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το σύγχρονο σχολείο. Η εξασφάλιση σχεδιασμού για προσβασιμότητα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, εκσυγχρονισμένου εξοπλισμού καθώς και η αντικατάσταση των βιβλίων με παρωχημένες γνώσεις με καινούρια, αναβαθμισμένα, τα οποία δεν θα ωθούν στη στείρα απομνημόνευ-

και την παθητικοποίησή τους. Επιπρόσθετα, ο κοινωνικοποιητικός ρόλος της εκπαίδευσης είναι σημαντικός. Το σχολείο λειτουργώντας ως μικρογραφία της κοινωνίας, οφείλει να μπει τους νέους στο να θέτουν την ατομικότητά τους στην υπηρεσία της ομάδας. Η ανάθεση project, η ενθάρρυνση διοργάνωσης σχολικών εορτών, όπως και η συμμετοχή σε ομίλους, θα άρει τις κοινωνικές ανισότητες μεταξύ των μαθητών, προάγοντας τη συν-



©ΓΕΛ ΦΙΛΟΘΕΗΣ: Οι κάρτες των μαθητών για την Ημέρα του Εκπαιδευτικού (4 Οκτωβρίου)

εργασία και την άλλη-λεγγύη. Τέλος, αντίδοτο στην παθογένεια αποτελεί και ο ρόλος του εκπαιδευτικού. Ο δάσκαλος οφείλει να εντάσσει όλους τους μαθητές στο σύνολο, παρέχοντας ισοδύναμες ευκαιρίες και ισότιμη πρόσβαση στην παιδεία. Στόφα διδάσκοντα έχει αυτός που δεν διεκπεραιώνει, δεν λειτουργεί ως αυθεντία, αλλά ενεργεί ως εκμαιομένης της γνώσης και ρυθμιστής της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Και με συνοδοιπόρο την αφειδώλητη αγάπη του για τα παιδιά, να επιμορφώνεται διαρκώς και να βρίσκει τρόπους να κάνει το μάθημα πιο

ευφάνταστο και εύληπτο για όλους. Να κάνει τους νέους τόσο αυτόνομους και αυτάρκεις, ώστε να μην τον έχουν ανάγκη. Με τον τρόπο αυτό, το λειτουργήμα του δασκάλου ανάγεται σε «κοινωνικό αναβατήρα» της νέας γενιάς. Συνοψίζοντας, γίνεται αντιληπτή η φύση της παιδείας ως εφελτήριο της ανθρώπινης δυναμικότητας και της ολοκλήρωσης προσωπικότητων. Συνεπώς, είναι ευκατὰ η συλλογική δράση και επιστράτευση όλων των θεσμών/παραγόντων εκείνων που θα βοηθήσουν την παιδεία να ανθίσει ξανά.●

Στόφα διδάσκοντα έχει αυτός που δεν διεκπεραιώνει, δεν λειτουργεί ως αυθεντία, αλλά ενεργεί ως εκμαιομένης της γνώσης και ρυθμιστής της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΩΣ «ΣΥΓΧΩΡΕΣΗ»

Κάνοντας χώρο στο σχολείο για το διαφορετικό

Θέκλα Γερασιμοπούλου, Ελένη Διακοσταμάτη

Η συμπερίληψη των παιδιών με διαφορετικές ανάγκες και δυσκολίες στην διαδικασία της εκπαιδευτικής διδασκαλίας και στον χώρο του σχολείου, αποτελεί σήμερα ένα αμφιλεγόμενο ζήτημα. Συμπερίληψη θεωρείται η πρακτική κατά την οποία όλα τα άτομα, ανεξαρτήτως ικανοτήτων, δυσκολιών ή οποιουδήποτε άλλου χαρακτηριστικού τους, εντάσσονται ομαλά και συμμετέχουν ενεργά σε μία κοινότητα όπως είναι το σχολείο.

Θέσαμε επιλεκτικά σε 8 καθηγητές διαφόρων ειδικοτήτων ερωτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της συμπερίληψης στο σχολικό σύστημα καθώς και τι θα μπορούσε να γίνει καλύτερα. Από τις απαντήσεις των 6 από αυτούς φανερώθηκαν οι δύο όψεις του ζητήματος: Από την μία πλευρά, η πλειοψηφία υποστήριξε ότι στο σύνολό της η πρακτική δεν έχει πετύχει στο χώρο του σχολείου και ότι παίζουν αρκετοί παράγοντες σημαντικό ρόλο στην κατάληξη αυτή, π.χ. η έλλειψη ειδικευμένου εκπαιδευτικού προσωπικού, η αδυναμία του προσωπικού αυτού να συμβάλει στην ένταξη των παιδιών του φάσματος σε ομάδες με άλλους συνομηλικούς τους κλπ. «Χρειάζεται αλλαγή κουλτούρας», επεσήμανε καθηγητής της παράλληλης στήριξης, που δείχνει ότι η συμπερίληψη δεν συμβαίνει από τη μία μέρα στην άλλη.

Από την άλλη πλευρά όμως, μέσα στις δυσκολίες αυτές, εξαιτίας της αισιοδοξίας που διατρέχει τους εκπαιδευτικούς, φαίνεται να αναδύεται μία ελπίδα η οποία, χάρη στη δύναμή της, μπορεί να μας οδηγήσει στο μέλλον στην οριστική βελτίωση των παραπάνω συνθηκών.

Για την ουσιαστικότερη ενσωμάτωση των παιδιών με ιδιαιτερότητες στο σχολικό περιβάλλον, καλό θα ήταν να αλλάξει το πρόγραμμα σπουδών, έτσι ώστε συστηματικά και προγραμματισμένα,

μέσα στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα να διατίθενται ώρες, κατά τις οποίες τα παιδιά θα βρισκότουσαν χωρίς αντικείμενο —σαν κενό— προκειμένου να έρθουν κοντά οι ψυχές και τα συναισθήματά τους, τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί να ασκηθούν στη συγχώρεση, δηλαδή να χωρέσει ο ένας στον χώρο του άλλου, αλλά και στην ευγνωμοσύνη, δηλαδή να βρίσκουν τα παιδιά αιτίες για τις οποίες θα ήταν χαρούμενα και το πλήθος των παιδιών ανά τάξη να είναι ικανό, ώστε μαθητές

και καθηγητές να γνωρίζονται καλύτερα.

Συνοψίζοντας, είναι χρέος του καθενός μέλους της κοινότητας, τόσο των διδασκόντων όσο και των συμμαθητών να επιδιώκει την μεταμόρφωση του σχολείου σε έναν χώρο, όπου κάθε παιδί θα νιώθει αποδεκτό, ασφαλές και σημαντικό.

Η διαφορετικότητα δεν είναι αδυναμία αλλά δύναμη και για αυτό ο καθένας μας είναι ξεχωριστός. Επομένως, η πραγματική πρόοδος θα αρχίσει όταν εναρμονιστούμε ως ομάδα. •



©ΓΕΛ ΦΙΛΟΘΕΗΣ. ChatGPT, app: Lunapic

ΕΙΝΑΙ ΕΦΙΚΤΗ Η ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ;

Ειδικός στην εκπαιδευτική αξιολόγηση απαντά σε απορίες συμμαθητών μας

Ηλίας Θεοδωράκης, Αλέξανδρος Καλαντζής

Προβληματισμένοι καθώς είμαστε εν όψει των Πανελλαδικών του χρόνου, κυρίως για την αντικειμενική βαθμολόγηση της έκθεσης, θέσαμε μερικά ερωτήματα σε ειδικό της αξιολόγησης. Ο Δρ. Γιώργος Τσίτας, μάχιμος εκπαιδευτικός και συνεργάτης του ΕΚΠΑ, απάντησε στις ερωτήσεις που στείλαμε ηλεκτρονικά, διατυπώνοντας τις προσωπικές του σκέψεις επί του θέματος. Αρχικά, επισημαίνει ότι η βαθμολόγηση στις Πανελλαδικές εξετάσεις δεν είναι απολύτως αντικειμενική και ότι υπάρχουν ορισμένες αδυναμίες. Ωστόσο, μας εξηγεί ότι οι βαθμολογητές έχουν κάποια κριτήρια που ακολουθούν για την βαθμολόγηση του γραπτού και ότι η βαθμολογία υπολογίζεται σύμφωνα με αυτά. Έτσι επιτυγχάνεται ομοιομορφία, αλλά όχι απαραίτητα πρωτοτυπία,

Με τα κριτήρια επιτυγχάνεται ομοιομορφία στη βαθμολόγηση, αλλά όχι απαραίτητα πρωτοτυπία.

γιατί τα κριτήρια αυτά μπορεί να περιορίσουν ως έναν βαθμό τη δημιουργικότητα, οπότε τα φροντιστήρια και το σχολείο επιλέγουν «ασφαλείς» μεθόδους απάντησης.

Επιπλέον, ο κύριος Τσίτας εκτιμά πως μια εξ ολοκλήρου αντικειμενική διόρθωση γραπτού (με την μέθοδο της πολλαπλής διόρθωσης) θα προϋπέθετε πολύ μεγάλο αριθμό διορθωτών. Ωστόσο, ρεαλιστικά μιλώντας, θεωρεί πως για μια πιο αντικειμενική διόρθωση θα απαιτούνταν τουλάχιστον τρεις διορθωτές, μόνο που αυτό θα συνεπαγόταν μεγαλύτερο κόστος και περισσότερο χρόνο. Επιπρόσθετα, σε ερώτηση που του θέσαμε για την δική του εμπειρία των Πανελλαδικών, μας αναφέρει ότι ο βαθμός του ήταν στον μέσο όρο που έγραφε συνήθως, ενώ πολλοί συμμαθητές του που ήταν καλύτεροι στο μάθημα έγραφαν λιγότερο. Άρα, ο βαθμός που θα γράψει κάποιος στις εξετάσεις στο μάθημα της έκθεσης, δεν εξαρτάται μόνο από τον βαθμό που παίρνει στην προετοιμασία. Τέλος, ο κ. Τσίτας συμπληρώνει ότι έχει γνωρίσει πολλούς αξιολογούς διορθωτές Πανελλήνιων και ότι η εμπειρία τους είναι πολύτιμη, γιατί μπορούν διδάσκοντας να προλάβουν τις αστοχίες που βλέπουν στα γραπτά. «Κάνετε το καλύτερο που μπορείτε», μας συμβούλευσε, «εφόσον δεν μπορείτε να διορθώσετε τις αδυναμίες του συστήματος». •



© Ευφροσύνη-Αλκίση Βαρβαρίου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΘΕΗ!

Μία μαθήτρια στην τάξη μας με πρόγραμμα ανταλλαγής

Φαίδρα-Μαρία Κοντοπούλου

Μια φθινοπωρινή μερα, το «Πάτερ Ημών» δεν ακούστηκε στα ελληνικά, αλλά στα ισπανικά. Η Ούμα Πιλάρ Γκόμεθ, μια μαθήτρια ανταλλαγής από την Αργεντινή, διάβασε στην πρωινή συγκέντρωση του σχολείου την Κυριακή προσευχή στη μητρική της γλώσσα. Εκείνη τη στιγμή πολλοί από εμάς συνειδητοποιήσαμε το πνεύμα της πολιτισμικής ανταλλαγής και τη σημασία του. Η Ούμα ήρθε στο σχολείο μας μέσω του [AFS Intercultural program](#), που συνεργάζεται με την UNESCO. Το AFS είναι ένα πρόγραμμα νεανικής κινητικότητας που προωθεί την παγκόσμια κατανόηση και ενθαρρύνει τους νέους να «αναλάβουν δράση για το συλλογικό καλό και τη βιώσιμη ανάπτυξη». Από τον Σεπτέμβριο έως τον Νοέμβριο του 2025, η Ούμα έμεινε με μια ελληνική οικογένεια που την φιλο-

ξενούσε και παρακολούθησε μαθήματα στο σχολείο μας. Όταν την ρωτήσαμε γιατί επέλεξε την Ελλάδα, απάντησε πως η χώρα μας είναι πολύ διαφορετική από την Αργεντινή και ήθελε να μάθει τη γλώσσα. Και τι της άρεσε πιο πολύ στην Ελλάδα; «Οι άνθρωποι και το φαγητό!», απάντησε με χαμόγελο. Οι άνθρωποι την έκαναν να νιώσει άνετα βοηθώντας την και εξηγώντας πράγματα στα αγγλικά. Όσο για το φαγητό, δοκίμασε τζατζίκι, γύρο κοτόπουλο και πίτα και έγινε φανατική! «Στην Ελλάδα τρώτε πολύ πιο αργά απ' ό,τι στη χώρα μου», σχολίασε. «Εμείς τρώμε μεσημεριανό γύρω στη μία και βραδινό πολύ ωρίτερα από τις οκτώ». Και τα σχολικά ωράρια όμως είναι διαφορετικά. Στην Αργεντινή τα μαθήματα διαρκούν από τις 7:30 το πρωί έως τη 1:30 το μεσημέρι, με τρία έως τέσσερα εκτεταμένα μαθήματα

κάθε μέρα. Οπότε, το δικό μας επτάωρο πρόγραμμα πρέπει να της φάνηκε ιδιαίτερα κουραστικό, ειδικά αφού όλα τα μαθήματα —εκτός από τα Αγγλικά ως ξένη γλώσσα— γίνονταν στα ελληνικά. Η Ούμα άντεξε τις ώρες αυτές διαβάζοντας ήσυχα το βιβλίο της, αφού οι περισσότεροι καθηγητές δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν μαζί της στα αγγλικά. Στα διαλείμματα, όμως, εντάχθηκε στο σχολικό κλίμα και οι συμμαθητές της τη βοήθησαν να μάθει βασικά ελληνικά. Τις πρώτες της μέρες στο σχολείο οι

Τέλος, τι συμβουλή θα έδινε σε έναν μαθητή ανταλλαγής που θα ήθελε να επισκεφθεί την Ελλάδα; «Να έχει μια βασική γνώση ελληνικών, ώστε τα μαθήματα να μην του φαίνονται τόσο δύσκολα». Και, όπως μας βεβαίωσε όταν μας έκανε στην παρουσίαση του ποιήματος «Ηράκλειτος»* του συμπατριώτη της J. H. Borges, «Κάθε στιγμή είμαι ένας άλλος άνθρωπος» εννοώντας και τη διαμόρφωση που υπέστη από την φυσική εμπύθισή της στην ελληνική γλώσσα και πολιτισμό.

Εντύπωση της έκανε πώς οι μαθητές εδώ αστειεύονται με τους καθηγητές χωρίς να δείχνουν έλλειψη σεβασμού και την ξάφνιασε το γεγονός ότι οι μαθητές στην Ελλάδα πρέπει να επιλέξουν την κατεύθυνσή τους τόσο νωρίς.

συμμαθητές της την υποδέχτηκαν θερμά, βοηθώντας τη να ξεπεράσει το άγχος της, αφού δεν ήξερε καθόλου τη γλώσσα μας. Κατά τη διάρκεια των τριών μηνών που έμεινε, συμμετείχε σε εξωσχολικές δραστηριότητες, σχολικές γιορτές και εκδρομές.

Τι της έκανε εντύπωση; Το πώς οι μαθητές αστειεύονται με τους καθηγητές χωρίς να δείχνουν έλλειψη σεβασμού. Επίσης, την ξάφνιασε το γεγονός ότι οι μαθητές στην Ελλάδα πρέπει να επιλέξουν την κατεύθυνσή τους ήδη από τη Β' Λυκείου.

Μετά το σχολείο, περνούσε χρόνο με την οικογένεια που την φιλοξενούσε και τους νέους της φίλους, επισκεπτόμενη την Ακρόπολη, την Πλάκα, το Μοναστηράκι και τη Σαντορίνη.

Αλλά ο χρόνος περνά πολύ γρήγορα...Κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί πόσο δύσκολος θα ήταν ο αποχαιρετισμός. Γιατί η Ούμα δεν ήταν απλώς μια συμμαθήτρια αλλά μια πολύτιμη φίλη. Μοιραστήκαμε μαζί της ξεχωριστές στιγμές, που έγιναν αξέχαστες αναμνήσεις και ήδη μας λείπει πολύ. Γι' αυτό δεν λέμε «αντίο», αλλά «εις το επανιδείν»!●

*Ο Ηράκλειτος δεν ξέρι ελληνικά. Ο Ιανός, θεός των θυρών, είναι λατίνος θεός. Ο Ηράκλειτος δεν έχει πάρα ήχτες. Είναι ένα καθαρό τέχνασμα που ονειρεύτηκε ένας μελαγχολικός άνθρωπος στην όχθη του Κόκκινου Κέδρου, ένας άνθρωπος που συνδυάζει εντεκαύλλαβους για να μη σκέφτεται συνέχεια το Μπουένος Άιρες και τα αγαπημένα του πρόσωπα. Κάποιος του λείπει. (μετάφραση Δημ. Καλοκύρης)



© <https://share.google/E17HPRhseODFK0wpM>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «BACK TO SCHOOL / BACK TO UNIVERSITY» ΤΗΣ ΕΕ

Ενημέρωση από τον κ. Παναγιώτη Μαξούρη*

Στις 18 Δεκεμβρίου 2025, διοργανώθηκε στο ΓΕΛ Φιλοθέης παρουσίαση στο πλαίσιο του προγράμματος «Back to School/Back to University» (B2S) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Απώτερος στόχος της δράσης αυτής ήταν να ενημερωθούν οι νέες και οι νέοι για επιμέρους πτυχές του έργου της ΕΕ και πώς αυτό επηρεάζει ή μπορεί να επηρεάσει την καθημερινότητά τους και τη μετέπειτα ζωή τους.

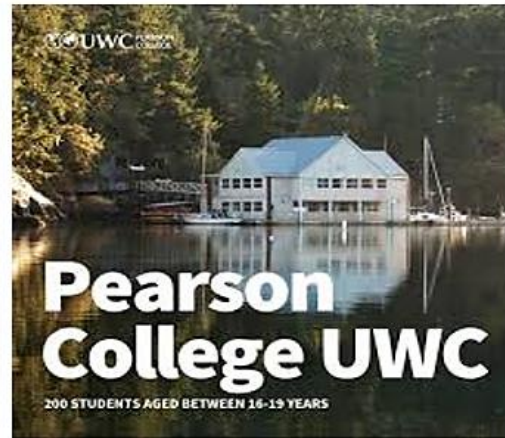
Πιο συγκεκριμένα:

- Έγινε αναφορά στον χώρο Schengen και στις δυνατότητες που προσφέρει στους νέους ανθρώπους να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της Ευρώπης, προκειμένου να σπουδάσουν, να παρακολουθήσουν προγράμματα κατάρτισης, να προσφέρουν εθελοντικό έργο ή να εργαστούν.
- Παρουσιάστηκε, σε γενικές γραμμές, το πρόγραμμα [ERASMUS+](#) και αναδείχθηκαν τα πλεονεκτήματα που προσφέρει στους συμμετέχοντες σπουδαστές.
- Παρουσιάστηκαν διαδικτυακές πύλες, όπως η erasmusintern.org, η Ευρωπαϊκή Δικτυακή Πύλη της Νεολαίας, το Youth Hub (κόμβος για τη νεολαία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) και ο ιστότοπος [europass](https://europass.eu).
- Παρουσιάστηκε, επίσης, το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, μέσω του οποίου προωθείται ο εθελοντισμός στην Ευρώπη για νέους και νέες ηλικίας 18 έως 30 ή 35 ετών. Έγινε λεπτομερής αναφορά στις τρεις επιμέρους πτυχές αυτής της δράσης, ήτοι στις δραστηριότητες εθελοντισμού, στα έργα αλληλεγγύης και στον εθελοντισμό στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις προϋποθέσεις συμμετοχής, στις παροχές του προγράμματος, καθώς και στα οφέλη για τους συμμετέχοντες.
- Έγινε αναφορά στη δυνατότητα πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης, διάρκειας 5 μηνών, σε θεσμικά όργανα της ΕΕ. Οι μαθητές ενημερώθηκαν σχετικά με τις περιόδους υποβολής αιτήσεων, τις παροχές και τα οφέλη που προκύπτουν από τη συμμετοχή τους στο εν λόγω πρόγραμμα.

*Ο Παναγιώτης Μαξούρης εργάζεται στη Διεύθυνση Μεταφράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

ΑΠΟ ΤΟ ΛΥΚΕΙΟ ΦΙΛΟΘΕΗΣ ΣΤΟ PEARSON COLLEGE UWC

Συμβιώνοντας με τον άλλον επιτυγχάνεται η ισορροπία και η αμοιβαία εξέλιξη



©Μπλερίνα Ντάφλα ©<https://www.facebook.com>

Περιτλανώμενη στην καρδιά του αιωνόβιου δάσους που περιβάλλει το Pearson College, συλλογίζομαι πώς η φοίτησή μου σε ένα [United World College](#) (UWC) με έχει αλλάξει σαν άτομο. Αναμφίβολα, το να μετακινηθώ 10.000 χλμ. μακριά από ό,τι μου ήταν οικείο στην Αθήνα, ώστε να ολοκληρώσω το λύκειο στον Καναδά στα δεκαεπτά μου, αποτελεί μια αλλαγή δραστική από μόνη της. Το UWC ξεκίνησε ως κίνημα 18 σχολείων ανά τον κόσμο που προσκαλεί παιδιά από κάθε γωνιά της υφής με σκοπό να συνεργαστούν και να χρησιμοποιήσουν την εκπαίδευση ως κινητήρια δύναμη για ένα μέλλον ειρηνικό με προτεραιότητα τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το [Pearson College](#), στο οποίο φοιτώ ως πρωτοετής με υποτροφία, αποτελεί ένα από αυτά τα ξεχωριστά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Μπλερίνα Ντάφλα

Κατά τον περίπατό μου στο δάσος, αντικρίζω εκατοντάδες διαφορετικά ήδη χλωρίδας και πανίδας που αναπτύσσονται μεταξύ τους συμβιωτικές σχέσεις. Όμοια, το ανοιχτό campus του σχολείου στεγάζει παιδιά από πάνω από 150 διαφορετικές χώρες που συμβιώνουν αρμονικά. Το ευρύ φάσμα του πολιτισμικού υπόβαθρου επιτρέπει σε κάθε παιδί να μοιραστεί στοιχεία του πολιτισμού του, δημιουργώντας ένα αμοιβαίο κλίμα μάθησης. Ωστόσο, η συνύπαρξη με άτομα από διαφορετικές χώρες συνεπάγεται την επαφή με πλήθος συνηθειών και προκαταλήψεων μέσα από τις οποίες κάθε παιδί αντιλαμβάνεται τον κόσμο γύρω του.

Μετά από τέσσερις μήνες στο Pearson, συνειδητοποίησα ότι η ισορροπία και η αμοιβαία εξέλιξη επιτυγχάνονται χάρη στην προσέγγιση του διαφορετικού μέσω της άδολης περιέργειας. Έτσι, θα ενθάρρυνα όσους επιδιώ-

κουν την αμοιβαία κατανόηση να προσεγγίσουν το διαφορετικό με θετική προδιάθεση.

Θαυμάζοντας τα επιβλητικά δέντρα, τα κλαδιά των οποίων απλώνονται στον ορίζοντα και φαντάζουν να αγγίζουν τον ουρανό, θυμάμαι ότι οι δυνατές ρίζες που κρατούν το δέντρο αγκιστρωμένο στη γη έχουν το διπλάσιο μήκος. Ωστόσο, δεν μπορούμε να τις δούμε με γυμνό μάτι. Τότε σκέφτομαι ότι ο καθένας μας περιέχει μέσα του πολλά περισσότερα από όσα φαίνονται με μια πρώτη ματιά. Όπως οι ρίζες των δέντρων, όλοι έχουμε μέσα μας μια κινητήρια δύναμη που μας ωθεί να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και να αφεθούμε στην προσωπική πρόκληση. Το Pearson, αποτελεί το κατάλληλο μέρος για τέτοιες προκλήσεις, καθώς το σχολείο παροτρύνει τους μαθητές να ασχοληθούν με πλήθος δραστηριοτήτων από την ιστιοπλοΐα και το κανό μέχρι τη διπλωματία και τα μουσικά όργανα, να αναλάβουν ηγετικούς ρόλους, να πάρουν πρωτο-

βουλίες και να ασχοληθούν με τον εθελοντισμό. Εξάλλου, το να μετακομίσει μαθητής λυκείου σε μια μακρινή χώρα μόνος του είναι η πρώτη από μια σειρά προκλήσεων που καλείται να αντιμετωπίσει.

Ο καθένας μας περιέχει μέσα του πολλά περισσότερα από όσα φαίνονται με μια πρώτη ματιά. Όπως οι ρίζες που κρατούν το δέντρο αγκιστρωμένο, αλλά δεν φαίνονται, όλοι έχουμε μέσα μας μια κινητήρια δύναμη που μας ωθεί να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και να αφεθούμε στην προσωπική πρόκληση.

Προκειμένου οι μαθητές να εξελιχθούμε σε συνειδητοποιημένους πολίτες, χρειαζόμαστε πολύπλευρη εκπαίδευση που το Pearson προσφέρει μέσω του International Baccalaureate (IB). Πρόκειται για ένα διεθνές απολυτήριο λυκείου που επιδιώκει να καλλιεργήσει τη κριτική σκέψη. Στο Pearson οι μαθητές πραγματοποιούμε πλήθος ερευνών, πειραμάτων και ομαδικών εργασιών. Ακόμη, διοργανώνουμε μαθητικές παρουσιάσεις σχετικά με φλέγοντα ζητήματα που διαδραματίζονται ανά τον κόσμο αλλά και μέρες διαμοιρασμού πολιτιστικής κληρονομιάς. Τέλος, τιμούμε το περιβάλλον γύρω μας, μαθαίνοντας για τη θαλάσσια ζωή, την κλιματική αλλαγή αλλά και τις ιθαγενείς κοινότητες του Καναδά.

Όπως το δέντρο συνεχίζει να μεγαλώνει, αντίστοιχα κατάλαβα ότι πρέπει να επιδιώκουμε την αλλαγή, καθώς αποτελεί την πορεία μας προς τη συνεχή εξέλιξη.

Προς το τέλος του περίπατου μου συνειδητοποίησα ότι πράγματι έχω αλλάξει... Κοίταξα για μια τελευταία φορά τα επιβλητικά δέντρα... Με κάθε δυνατό αεράκι τα φύλλα λικνίζονται, πλήθος ξερών φύλλων παρασύρεται από τον αέρα, ενωποιείται με το χώμα και μετατρέπεται σε λίπασμα. Όπως το δέντρο συνεχίζει να μεγαλώνει, αντίστοιχα εξελίσσομαι και εγώ. Έτσι, κατάλαβα ότι πρέπει να επιδιώκουμε την αλλαγή, καθώς αποτελεί την πορεία μας προς τη συνεχή εξέλιξη. ●

ΧΑΜΕΝΟΙ ΣΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Πρόοδος ή απειλή οι αγγλισμοί για τη γλώσσα μας;

Γρηγόρης Τριανταφυλλίδης

Ένα μείζον θέμα το οποίο έχουν θέσει οι γλωσσολόγοι τα τελευταία χρόνια είναι αν κινδυνεύει η ελληνική γλώσσα από τις αγγλικές λέξεις, που ενσκήπτουν ως γλωσσική μάστιγα ιδιαίτερα σε εφήβους και νέους ενήλικες. Στη σύγχρονη κοινωνία, βέβαια, είναι σχεδόν αδύνατο κάποιος να μην χρησιμοποιήσει τα αγγλικά, γεγονός που καθιστά την εισχώρηση των αγγλικών λέξεων και των επί λέξει μεταφρασμένων από τα αγγλικά ιδιωματοσμών, των λεγόμενων αγγλισμών, ένα συχνό, πλέον, φαινόμενο. Αποτελεί όμως κάτι τέτοιο πραγματικό κίνδυνο, ή απλά μια παροδικότητα; Αν μελετήσουμε λίγο την γλώσσα μας, θα παρατηρήσουμε ότι φέρει τα σημάδια της ιστορίας, εφόσον έχουν επιβιώσει τουρκικές και σλαβικές λέξεις καθώς και αρκετές γαλλικές λέξεις, όπως είναι το ασανσέρ, το πορτ μπαγκάζ και το παρμπρίζ. Όλοι γνωρίζουμε και αρκετές αγγλικές λέξεις που χρησιμοποιούνται λόγω της παγκοσμιοποίησης και του διαδικτύου. Κάνουν αυτές οι τόσο συχνά χρησιμοποιούμενες λέξεις κακό στην γλώσσα μας; Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα δεν θα μπορούσε να είναι κάτι άλλο παρά μόνο όχι. Η γλώσσα μας είναι ζωντανή, έχει ανάσα και σώμα εμάς. Από τα πολυάριθμα ομηρικά επίθετα τις σύνθετες οικονομολογικές λέξεις των δημοτικών μας τραγουδιών και την ανάδειξη της αξίας της γλώσσας του Παπαδιαμάντη και του Καζαντζάκη, έχει αποδειχθεί πολλές φορές ο πλούτος και η ομορφιά της γλώσσας μας.

Το να χρησιμοποιούμε λοιπόν κάποιες ξένες λέξεις από ανάγκη στην καθημερινότητά μας δεν θα μπορούσε να έχει κάποιο σημαντικό αντίκτυπο στην γλώσσα μας, καθώς αυτό το γεγονός αντισταθμίζεται από την πληθώρα των υπόλοιπων ελληνικών.

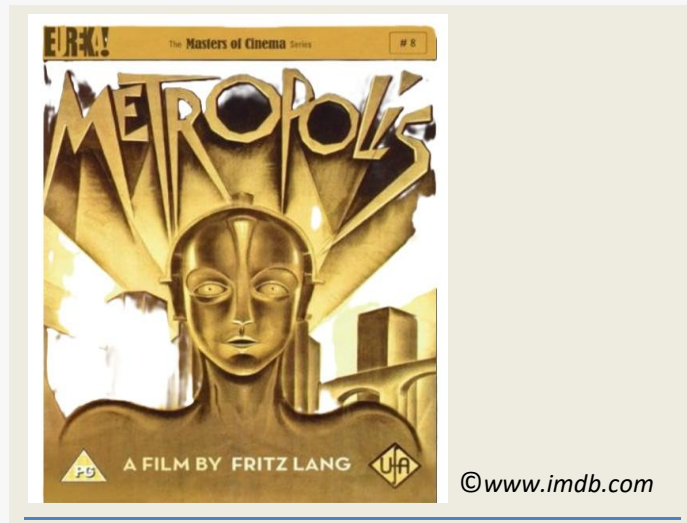
Όμως τα γλωσσικά φαινόμενα που περιγράψαμε δεν μας προετοίμασαν για αυτό που αντιμετωπίζουμε σήμερα. Οι ξένες λέξεις και φράσεις με την πάροδο των αιώνων αφομοιώθηκαν αργά, και έτσι η ελληνική κράτησε ό,τι της χρειαζόταν αποβάλλοντας τα υπόλοιπα. Οι λέξεις που εισβάλλουν στο καθημερινό μας λεξιλόγιο από την αγγλική αποτελούν μεγάλο κίνδυνο, καθώς η γλώσσα μας έχει κορεστεί, δεν μπορεί πλέον να αφομοιώσει τα όσα εισέρχονται με τέτοια καταγιστική ορμή. Με αυτήν τη γλωσσική ξενομανία σταδιακά έχει αρχίσει να αλλοιώνεται η γλώσσα και μετά την αλλοίωση της γλώσσας έπεται αυτή του πολιτισμού. Διότι η γλώσσα είναι πολιτισμός· εκφράζει τέλεια τα δικά μας νοήματα και τις δικές μας σκέψεις, καθώς και αυτές των προγόνων μας που τη δημιούργησαν και της προσέθεσαν τον ψυχισμό τους. Με τους επί λέξει μεταφρασμένους αγγλισμούς ειδικά, την βλάπτουμε σοβαρά, άρα βλάπτουμε σοβαρά και τη σκέψη μας, γιατί έτσι

σκεπτόμαστε ως Άγγλοι και όχι ως Έλληνες. Μια χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση είναι η φράση «cry over spilled milk», η οποία έχει μεταφραστεί αυτούσια στα ελληνικά ως «κλαίω πάνω από χυμένο γάλα». Αυτή η ιδιωματική φράση έχει βαθιές αγγλικές ρίζες, και έτσι, δεν θα μπορούσε να σημαίνει κάτι στα ελληνικά, όπως το ελληνικό ιδίωμα «τρώω ξύλο» δεν θα μπορούσε να σημαίνει κάτι στα αγγλικά. Ακόμα πιο επικίνδυνη είναι η χρήση των «greeklish», δηλαδή των ελληνικών γραμμένων με λατινικούς χαρακτήρες, επειδή, όπως έχει πει και ο καθηγητής κ. Μπαμπινιώτης, έτσι αποξενώνουμε τον εαυτό μας από την εικόνα και την ορθογραφία της λέξης, που χάνει τη σημασία της.

Για αυτούς τους λόγους χρειάζεται προσοχή. Οι γλωσσολόγοι εν τέλει έχουν δίκιο, η γλώσσα μας πρέπει να χρησιμοποιείται με περίσσια σύνεση. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ορθή σύνταξη του λόγου μας, την αποφυγή των αγγλισμών και, βέβαια, με την αγάπη μας προς αυτήν. Γιατί στο τέλος, αν χάσουμε τα πάντα ως λαός, ως κοινωνία, θα έχουμε ακόμα την γλώσσα μας και ας είναι—έστω αυτή—ελληνική. ●

Η γλώσσα μας είναι ζωντανή, έχει ανάσα και σώμα εμάς.

Με τους επί λέξει μεταφρασμένους αγγλισμούς την βλάπτουμε σοβαρά, άρα βλάπτουμε σοβαρά και τη σκέψη μας.

ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ:**Παρελθόν, παρόν και μέλλον**

Οι μηχανές αναζήτησης, όπως συμβαίνει και με τα περισσότερα τεχνολογικά επιτεύγματα, πλέον θεωρούνται αναγκαίες, και φυσιολογικό λογίζεται να είναι προσβάσιμες από όλους, πάντα και παντού. Όπως τα υπόλοιπα προϊόντα της ψηφιακής τεχνολογίας όμως, η ραγδαία τους εξέλιξη τα τελευταία χρόνια εγείρει ερωτήματα για τις συνέπειες που έχουν στη γνώση. Η μηχανή αναζήτησης είναι αυτή στην οποία θα ανατρέξεις ό,τι και αν σου συμβεί. Μήπως ψάχνεις τους στίχους από το αγαπημένο σου τραγούδι; Μία καινούργια συνταγή; Ξέχασες τον τύπο μίας εξίσωσης; Ή απλώς θέλεις να δεις αστεία βίντεο με γάτες; Η μηχανή αναζήτησης είναι αυτή που σε έχει καλυμμένο. Ο κόσμος «είναι στα δάχτυλά σου».

Ίσως όμως έτσι να ήταν παλιά. Και όταν λέμε παλιά εννοούμε τόσο λίγο καιρό, όσο τα 3-4 χρόνια από την έναρξη της «εποχής της τεχνητής νοημοσύνης», όταν το ChatGPT έγινε γνωστό

Αναστάσιος Δεμερτζής στους περισσότερους από εμάς. Παλαιότερα λοιπόν, τα πράγματα ήταν πιο απλά. Υπήρχε το Google, το Yahoo, το Bing, το DuckDuckGo, όλες οι μηχανές αναζήτησης που μέσω της αναζήτησης λέξεων-κλειδιών, μας έδιναν έναν μεγάλο αριθμό ιστοσελίδων που μπορεί να είχαν σχέση με αυτό που ψάχναμε. Έτσι «σερφάραμε στο διαδίκτυο», και βρήκαμε τις περισσότερες φορές ό,τι πληροφορία ψάχναμε.

Όμως τώρα πλέον είναι αλλιώς. Χωρίς πολύ κόπο, με μία απλή ερώτηση στον τεχνητό «φίλο» μας, ό,τι και να ψάχναμε μας προσφέρεται άμεσα, γρήγορα, και αρκετές φορές, με εγκυρότητα. Το Bard, το ChatGPT, το Gemini, το DeepSeek και οποιοδήποτε άλλο ChatBot που δημιουργήθηκε εν μέσω της μεγάλης έκρηξης που επέφερε την ιλιγγιώδη πορεία της AI, είναι όλα «δωρεάν» και ελεύθερα, διαθέσιμα σε όλους μας με μονάχα ένα κλικ. Το ερώτημα όμως είναι, πώς θα έπρεπε να τα χρησιμοποιούμε και κατά πόσο είναι αξιόπιστα.

Όπως όλα τα πράγματα στον κόσμο, έτσι και οι μηχανές αναζήτησης, ακόμα και οι πιο εξελιγμένες (τύπου AI), έχουν θετικά και αρνητικά. Υπέρ και κατά. Προφανώς τα θετικά είναι ολοφάνερα, όπως για παράδειγμα το γεγονός πως έχουμε μεγάλο μέρος της ανθρώπινης γνώσης και τεχνολογίας από τις απαρχές του κόσμου έως και σήμερα, διαθέσιμο στα ακροδάχτυλα μας. Η γνώση προσφέρεται χωρίς κόπο, εύκολα, γρήγορα και σε μερικές περιπτώσεις με μεγάλη λεπτομέρεια. Ο χρήστης μπορεί να δώσει οποιαδήποτε ερώτηση και να πάρει μία, πολλές φορές, σωστή και έγκυρη απάντηση. Αυτή είναι και η ομορφιά των επιτευγμάτων της τεχνολογίας και της επιστήμης, αφού πλέον πράγματα τα οποία παλαιότερα ήταν δυσεύρετα και ελεγχόμενα, όπως για παράδειγμα η γνώση, πλέον θεωρούνται δεδομένα και απεριόριστα, διαθέσιμα πάντα και παντού.

Όμως τα αρνητικά συνυπάρχουν και, κατά την εκτίμηση αρκετών ανθρώπων, μπορεί και να υπερτερούν των θετικών. Παράδειγμα είναι το γεγονός πως δεν ξέρουμε αν μας παρέχονται πάντα γνώσεις στις οποίες μπορούμε να εμβαθύνουμε, ή απλώς πληροφορίες. Η διαφορά μεταξύ τους είναι ουσιαστική. Είναι η διαφορά μεταξύ ωφέλιμου και χρηστικού. Επίσης, οι εταιρείες που δημιουργούν και διανέμουν τα μοντέλα τεχνητής νοημοσύνης μπορούν δυνητικά να περιορίσουν την ροή των πληροφοριών, ή να παραπληροφορήσουν χρήστες

σκόπιμα λόγω συμφερόντων. Αυτοί οι κίνδυνοι προκαλούνται κυρίως από την ιδιωτικοποίηση της επιστήμης και της τεχνολογίας, που συνήθως διαχειρίζονται οι υπερπλούσιοι και οι δυνατοί στον σύγχρονο κόσμο.

Καλά όλα αυτά, αλλά όμως πώς μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε πρακτικά στην εκπαίδευση των μαθητών της δευτεροβάθμιας; Ένας καλός τρόπος θα ήταν το υπουργείο να δημιουργήσει ένα ειδικό μοντέλο τεχνητής νοημοσύνης, που θα είναι ελεγχόμενο μόνο από το ίδιο, ώστε να προσφέρει πάντα σωστές και έγκυρες πληροφορίες. Επίσης, θα μπορούσαν οι καθηγητές να επιμορφωθούν στην χρήση του AI στην τάξη, έτσι ώστε να μπορούν να βοηθήσουν τους μαθητές να μαθαίνουν με την βοήθεια των νέων εργαλείων ακόμα περισσότερα από όσα προσλαμβάνουν με τους παραδοσιακούς τρόπους. Εν κατακλείδι, να μην συνυπάρχουν τα προτερήματα με τα μειονεκτήματα, αλλά δεν μπορώ να βρω κάποιον λόγο για να αφήναμε ανεκμετάλλευτη τόση διαθέσιμη γνώση. Έτσι και αλλιώς, πιστεύω πως τα θετικά υπερτερούν των αρνητικών, και πως θα έπρεπε να δούμε την τεχνητή νοημοσύνη ως ένα εργαλείο μάθησης, που μπορεί να μας βοηθήσει να προχωρήσουμε ως είδος. Όπως έλεγαν και οι αρχαίοι, «μέτρον άριστον». Το ίδιο ισχύει προφανώς και για τα εκσυγχρονισμένα εργαλεία αναζήτησης πληροφορίας. ●

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ

Μια αθέατη πλευρά του bullying

Στην εποχή της ψηφιακής δημοκρατίας, όπου κάθε γνώμη θεωρείται και γνώση, είναι λίγο δύσκολο να ορίσουμε τι ακριβώς συνιστά τον σχολικό εκφοβισμό. Ο εκφοβισμός εντοπίζεται ευκολότερα όταν υπάρχει ένας «δεδομένος» νικητής, το ισχυρό, επιθετικό και απειλητικό άτομο και το θύμα του/της. Υπάρχουν όμως συμπεριφορές που είναι πιο υλόγειες. Στο bullying ανάμεσα στα κορίτσια και μάλιστα στον χώρο του σχολείου, αν και συστημικό φαινόμενο, δεν δίνεται η δέουσα σημασία, ούτε κι από τα ίδια τα θύματα, πόσο μάλλον τους θύτες. Είναι πλέον γνωστό ότι το “bullying” στα αγγλικά σημαίνει πληγώνω η τρομοκρατώ η υποχρεώνω κάποιον με τη βία να κάνει κάτι που δεν θέλει. Ασκείται από άτομο ή παρέα εσκεμμένα, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά, με σκοπό την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους, εντός και εκτός σχολείου.

Ένωσα την ανάγκη να ασχοληθώ με το φαινόμενο για να αναδείξω τις απάνθρωπες εμπειρίες κάποιων κοριτσιών που ζουν ανάμεσα μας και κανείς δεν μπορεί να τις υποπτευθεί ή να τις εντοπίσει. Νιώθω πολύ κοντά στα άτομα που το υπέστησαν, καθώς κι εγώ έχω υπάρξει θύμα

Δήμητρα Ευαγγελοπούλου
υποτιμητικής και απαξιωτικής συμπεριφοράς.

Η μέθοδος που ακολούθησα ήταν οι συνεντεύξεις. Μίλησα με τρεις κοπέλες που έπεσαν θύματα σχολικού εκφοβισμού, θέλοντας να ερευνήσω τι τις οδήγησε στην ηθελημένη αλλαγή σχολικού περιβάλλοντος. Τις ηχογράφησα και από την απόμαγνητοφώνηση, αφού τις έστειλα για έλεγχο στα τρία κορίτσια που τις παραχώρησαν, προσπάθησα να διακρίνω ομοιότητες.

Παρά την μοναδικότητα του χαρακτήρα τους και της ιδιοσυγκρασίας τους, λοιπόν, εντόπισα αρκετά κοινά σημεία που αξίζουν μνείας. Τα κορίτσια αυτά, μόνα και ευάλωτα, βίωσαν συμπεριφορές που δεν αρμόζουν σε αυτές τις ηλικίες. Οι μαθήτρες Β.,Μ. και Π. αντίστοιχα βρίσκονται στο λύκειό μας, έχοντας αλλάξει σχολείο και επιχειρώντας μια καινούρια αρχή. Τα βιώματά τους, ωστόσο, τοποθετούνται χρονικά στις τελευταίες τάξεις του Γυμνασίου, εκεί που η ανωριμότητα και η επιπολαιότητα εδράζονται. Η καθεμία μέσα από τη συζήτηση ανέδειξε ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας της. Στη Β. διέκρινα την δυναμικότητα, στη Μ. την ανοχή σε ποικίλα περιστατικά και στην Π. την ικανότητά της να αφήνει πίσω της τα οδυνηρά βιώματα. Ως άτομα δεν είχαν κάποιο κοινό χαρακτηριστικό που να τις στοχοποιεί. Είναι πιθανό τα θύματα να έχουν εκ

διαμέτρου αντίθετους χαρακτήρες αλλά να τεθούν στο στόχαστρο με αποτέλεσμα να περιθωριοποιηθούν.

Κοινό παρονομαστή των βιωμάτων τους αποτέλεσε η συμπεριφορά των κατά περίπτωση θυτών, που πρόδωσαν την εμπιστοσύνη με την οποία τους περιέβαλλαν οι τρεις κοπέλες ξεχωριστά, καθώς και στις τρεις περιπτώσεις οι θύτες και τα θύματα ήταν φίλοι που κάποτε συνυπήρξαν αρμονικά. Το κάθε φαινόμενο βέβαια μαρτυρεί διαφορετικές συνθήκες αλλά παρόμοιες επιπτώσεις.

Πιο αναλυτικά, μία από τις προαναφερθείσες κοπέλες (Π) ονομάζει ως βασική αιτία απομάκρυνσης από το προηγούμενο σχολικό περιβάλλον της μία οδυνηρή μεταχείριση κατά τη διάρκεια σχολικής εκδρομής. Όπως ενδεικτικά είπε: «Αυτό όμως που με έκανε τελικά να φύγω ήταν όταν με έκλεισαν έξω από τον ξενώνα στην τριήμερη κοπέλες με τις οποίες έκανα παρέα. Για να περάσω τη νύχτα έπρεπε να χτυπήσω στον διπλανό ξενώνα. Ήταν αργά και έβρεχε. Μου είχαν πει στο παρελθόν ότι η παρέα μου με σχολιάζει άσχημα πίσω από την πλάτη μου και ότι καλό θα ήταν να ξεκόψω από αυτές.». Το περιστατικό την έκανε να συνειδητοποιήσει ότι η φιλία δεν ήταν ειλικρινής και, λόγω της απαξίωσης που είχε ζήσει στο παρελθόν, η αλλαγή σχολείου ήταν η μόνη λύση.

Το συμβάν που με θορύβησε ιδιαίτερα, ήταν όταν άκουσα την προτροπή προς τη Β σε «ομαδική» συμμαθητών της να αυτο-

κτονήσει! Αυτή την ακραία πράξη τη θεωρούσα ως αποκύημα της φαντασίας, αλλά φαίνεται ότι οι έφηβοι της σημερινής γενιάς αποδεικνύουν ακόμη μία φορά την επιπολαιότητα που τους διακατέχει πληγώνοντας συγκεκριμένα άτομα που επιλέχθηκαν άδικα στην πορεία.

Παρατηρήθηκε μία αξιοσημείωτη ομοιογένεια στις ψυχολογικές επιπτώσεις για την αυτοεκτίμηση κάθε κοπέλας. Στις δύο από τις τρεις περιπτώσεις σημειώθηκε μία σταδιακή φθίνουσα πορεία στην σχολική τους επίδοση καθώς ο εκφοβισμός που βιώνουν επηρεάζει ακόμα και την προσήλωση στο μάθημα και τη διατήρηση της παλιάς τους ρουτίνας.

Κυριαρχεί ο φόβος για τον αρνητικό σχολιασμό μέσα στο μάθημα από συμμαθητές, και μια επίπλαστη «αδιαφορία» για τις σχολικές υποχρεώσεις, στην απόπειρά τους να γίνουν πιο αποδεκτές στο σύνολο.

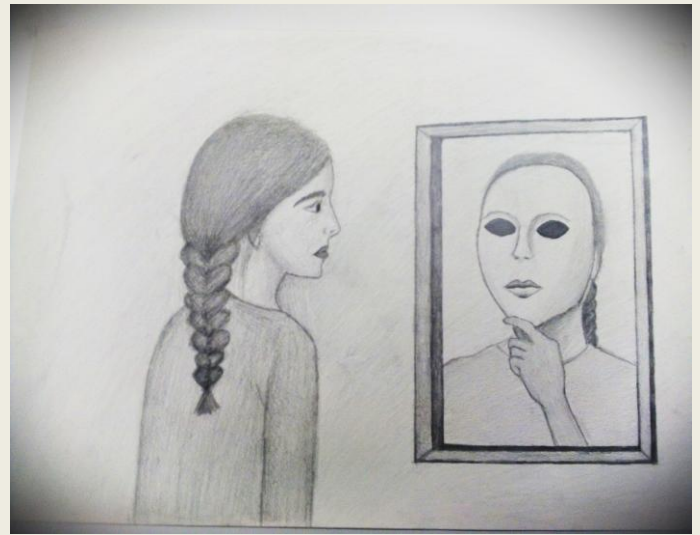
Ταυτόχρονα, η συμμετοχή στο μάθημα δυσχεραίνεται αφού κυριαρχεί ο φόβος για τον αρνητικό σχολιασμό μέσα στο μάθημα από συμμαθητές, αλλά και λόγω της επίπλαστης «αδιαφορίας» τους για τις σχολικές υποχρεώσεις, στην απόπειρά τους να γίνουν πιο αποδεκτές στο σύνολο.

Διαπιστώθηκε ακόμα το φαινόμενο να καταφεύγουν τα θύματα και σε βραχυπρόθεσμες αλλαγές της εμφάνισής τους —ίσως μια στρατηγική διαχείρισης που στοχεύει στη

συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των θυτών. Επιπλέον, αναμενόμενη απόρροια του bullying την οποία βίωσαν και οι τρεις κοπέλες ήταν η διαρκής στεναχώρια, η μείωση της αυτοπεποίθησης και της αυτοεκτίμησής τους, καθώς και η γενικευμένη καχυποψία απέναντι σε όλους, ακόμα και σε καλοπροαίρετες εκδηλώσεις. Όπως παραδέχτηκε η Β.: «Ακόμα πιστεύω ότι το κάνουν. Πιστεύω ότι όλοι με κρίζουν. Ότι όλα ήταν στημένα από την Α γυμνασίου.»

Οι μαρτυρίες των τριών κοριτσιών καταδεικνύουν με συγκλονιστικό τρόπο την σοβαρότητα και την

πολυδιάστατη φύση του σχολικού εκφοβισμού. Το φαινόμενο αυτό δεν περιορίζεται σε μεμονωμένα «πειράγματα», αλλά αποτελεί μία συστηματική μορφή βίας που πλήττει την αυτοεκτίμηση, την ψυχική ανθεκτικότητα και την σχολική επίδοση των θυμάτων. Μέσα από τις αφηγήσεις τους διαπίστωσα ότι ο φόβος, η ντροπή και η απομόνωση λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ομαλή κοινωνική και συναισθηματική τους ανάπτυξη. Είναι πολύ σημαντικό η κοινωνία να μάθει να αναγνωρίζει τα σημάδια που χαρακτηρίζουν το φαινόμενο αλλά και τα θύματα μαζί με τους θύ-



©Ευφροσύνη-Άλκηστη Βαρβαρίγου

Συνεπώς, η διερεύνηση και η ανάδειξη τέτοιων εμπειριών δεν έχει μόνο καταγραφικό χαρακτήρα, αλλά συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση

συνειδητοποιημένων στάσεων και στην χάραξη στοχευμένων παρεμβάσεων για ένα σχολείο δημοκρατικό και συμπεριληπτικό. ●

ΘΕΩΡΙΕΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ: «Η ΣΚΙΑ ΜΕΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑ»

Οι θεωρίες συνωμοσίας μπορούν να χαρακτηριστούν από την φράση «η σκιά μέσα στην σκιά», όπως είπε συμμαθητής μου στην τάξη. Με τον όρο «θεωρία συνωμοσίας» χαρακτηρίζεται κάθε θεωρία σύμφωνα με την οποία κάποιο γεγονός ή μια σειρά από γεγονότα ερμηνεύονται ως αποτέλεσμα συνωμοτικής και οργανωμένης δράσης ενός ατόμου ή ομάδας ανθρώπων ή μυστικών υπηρεσιών, πολιτικών παρατάξεων ή και κυβερνήσεων. Τέτοιες θεωρίες αποτελούν εναλλακτικές απαντήσεις σχετικά με κάποιο θέμα, αντί των επίσημων πολιτικών ή επιστημονικών ερμηνειών, που εκλαμβάνονται ως προσπάθεια συγκάλυψης και παραπληροφόρησης. Ο όρος χρησιμοποιείται επίσης για να χαρακτηρίσει κάθε αναπόδεδεικτη μέχρι

Χάρης Βεργόπουλος
σήμερα ερμηνεία για αμφιλεγόμενα γεγονότα. Οι θεωρίες αυτές ήταν πάντοτε υπαρκτές και κάθε εποχή είχε τις δικές της. Για παράδειγμα στην αρχαιότητα γνωστή έγινε η θεωρία για τον θάνατο μιας από τις σημαντικότε-

Σήμερα οι θεωρίες συνωμοσίας φαίνεται να πηγάζουν από την ανάγκη του ανθρώπου να κατανοήσει σύνθετα γεγονότα. Ωστόσο, συχνά καταλήγουν σε δογματικές ερμηνείες που αποφεύγουν τον έλεγχο.

ρες μορφές του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Πολλοί πίστευαν, τόσο τότε αλλά και τώρα, ότι δεν πέθανε λόγω φυσικού θανάτου, αλλά δολοφονήθηκε από κάποιον από τους στρατιώτες του. Έτσι και η σύγχρονη εποχή έχει τις δικές της θεωρίες, όπως ότι ο covid-19 δεν ήταν τυχαίος αλλά προ-σχεδιασμένος και εργαστηριακά κατασκευασμένος ιός προκειμένου να προκαλέσει την μείωση του πληθυσμού του πλανήτη ή ότι το δίκτυο 5G βοήθησε στην εξάπλωση του covid-19, μέσω ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων ή ακτινοβολίας. Αντιλαμβάνομαστε ότι δεν αποτελούν μόνο σύγχρονο φαινόμενο· αντίθετα, υπήρχαν ανέκαθεν, κάτι που οφείλεται στην παράλογη αμφισβήτηση γεγονότων και γνώσεων.

Η φιλοσοφία ξεκινάει από την απορία και τον θαι-

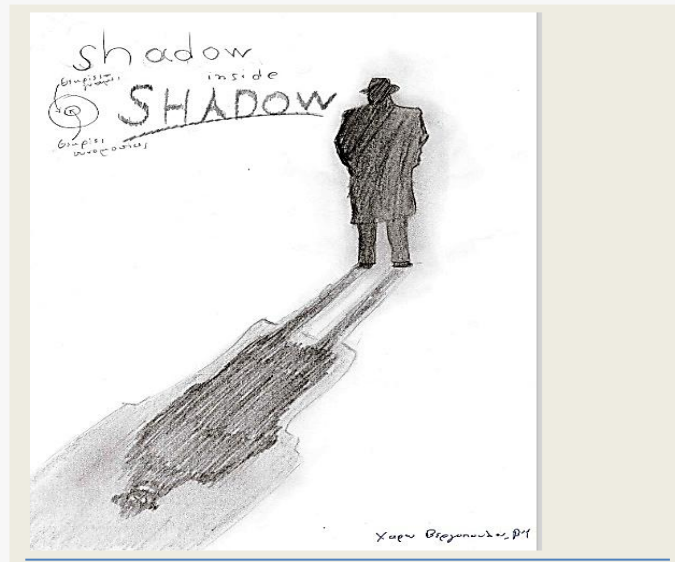
μασμό απέναντι στον κόσμο. Σήμερα, οι θεωρίες συνωμοσίας φαίνεται να πηγάζουν από μια παρόμοια ανάγκη του ανθρώπου να κατανοήσει σύνθετα γεγονότα. Ωστόσο, ενώ η φιλοσοφία χρησιμοποιεί τον ορθό λόγο, οι θεωρίες συνωμοσίας συχνά καταλήγουν σε δογματικές ερμηνείες που αποφεύγουν τον έλεγχο. Σύμφωνα με ποικίλους φιλοσόφους γνώση είναι η «δικαιολογημένη αληθής πεποίθηση». Αντίθετα, οι οπαδοί των θεωριών συνωμοσίας έχουν ισχυρές πεποιθήσεις σε συνάρτηση με το ότι η αλήθεια απαιτεί αντικειμενική επιβεβαίωση, που οι θεωρίες αυτές συχνά στερούνται. Είναι ασφαλές να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα ότι μια θεωρία συνωμοσίας συχνά βασίζεται σε λογικά σφάλματα ή κυκλικά επιχειρήματα, αντί στην έγκυρη δικαιολόγηση.

Στην εποχή της πληροφορίας, οι θεωρίες συνωμοσίας εξαπλώνονται ταχύτερα από ποτέ. Από την αμφισβήτηση της προσελήνωσης μέχρι τις θεωρίες για παγκόσμιους ελέγχους, το φαινόμενο αυτό πηγάζει από την ανθρώπινη ανάγκη να δώσει νόημα στο χάος.

Όμως η αναζήτηση της αλήθειας δεν μπορεί να είναι αυθαίρετη. Η φιλοσοφία μάς παρέχει τέσσερις συγκεκριμένους στόχους-εργαλεία για να διακρίνουμε την πραγματικότητα από την πλάνη. Τους στόχους της φιλοσοφίας αποτελούν η διασαφήνιση ορών και εννοιών προκειμένου να γίνονται εύκολα αντιληπτές από το ευρύτερο κοινό, η αιτιολόγηση, η εποπτεία και, τέλος, η πράξη.

Οι θεωρίες συνωμοσίας είναι ασφαλές να πούμε ότι δεν συνάδουν με κανέναν από τους παραπάνω στόχους, κι έτσι γίνεται κατανοητό ότι οι θεωρίες αυτές δεν αποτελούν φιλοσοφημένες αντιλήψεις από διανοούμενους ανθρώπους, αλλά άστοχες και αυθαίρετες θεωρίες χωρίς βάση, στην πλειοψηφία τους.

Πιο αναλυτικά οι θεωρίες συνωμοσίας ευδοκμούν στο σκοτάδι των ασαφών ορισμών. Χρησιμοποιούν λέξεις όπως «το σύστημα», «οι ελίτ», ή «η κρυφή αλή-



θεια». Η φιλοσοφία απαιτεί να φωτίζουμε το περιεχόμενο των λέξεων. Αν οι έννοιες μιας θεωρίας είναι νεφελώδεις, τότε και η ίδια η θεωρία στερείται στέρεης βάσης και γίνεται συνομοσιολογική.

Η αιτιολόγηση που αποτελεί στόχο της φιλοσοφίας, πολύ απλά, συγκρούεται με τις θεωρίες συνωμοσίας, διότι αυτές, αντίθετα με την αλήθεια, έχουν ή μηδενική τεκμηρίωση ή είναι ασταθείς και διαψεύδονται εύκολα από οποιοδήποτε λογικό άτομο. Η εποπτεία, η οποία απαιτεί τη διαμόρφωση μιας συνεκτικής και συνολικής εικόνας του κόσμου, όπου τα δεδομένα της επιστήμης και της λογικής αλληλοσυμπληρώνονται χωρίς αντιφάσεις, είναι άλλο ένα ισχυρό εργαλείο ελέγχου.

Ενώ οι θεωρίες συνωμοσίας βασίζονται στην αποσπασματικότητα, απομονώνοντας τυχαία γεγονότα για να κατασκευάσουν αυθαίρετα σενάρια, η εποπτεία στη φιλοσοφία επιβάλλει τον έλεγχο ολόκληρου του «παζλ» της γνώσης. Έτσι, απορρίπτει κάθε θεωρία που απαιτεί την κατάργηση της κοινής λογικής ή των επιστημονικών νόμων, λειτουργώντας ως φίλτρο που ξεχωρίζει τις φανταστικές συμπτώσεις από τις λογικά τεκμηριωμένες αιτιώδεις σχέσεις. Μην ξεχνάμε ότι ο απώτερος στόχος της φιλοσοφίας είναι η πράξη, η οποία απαιτεί στη συμπεριφορά μας να καθοδηγούμαστε από την ηθική υπευθυνότητα και τον ορθό λόγο, και όχι από τον φόβο ή την πλάνη.

Ενώ οι θεωρίες συνωμοσίας συχνά οδηγούν στην κοινωνική απομόνωση, τον διχασμό και την παθητικότητα (υπό την ιδέα ότι τα πάντα ελέγχονται από κρυφές δυνάμεις), η φιλοσοφία προωθεί την ενεργό και αυτόνομη δράση του πολίτη.

Έτσι, η φιλοσοφική πράξη απορρίπτει τη συνωμοσιολογία ως έναν αναξιόπιστο και επικίνδυνο οδηγό ζωής προτάσσοντας την ανάγκη για συλλογική εμπιστοσύνη και δράση που θα βασίζεται σε δικαιολογημένες και αληθείς πεποιθήσεις.

Συμπερασματικά, οι στόχοι της φιλοσοφίας δεν είναι απλές θεωρίες στο βιβλίο. Είναι η άμυνά μας απέναντι στη χειραγώγηση. Φιλοσοφώ σημαίνει παραμένω άγρυπνος, ζητώ αποδείξεις και αρνούμαι να δεχτώ εύκολες απαντήσεις σε δύσκολα ερωτήματα. Όπως είπε και ο Καντ, η φιλοσοφία είναι η έξοδος του ανθρώπου από την ανωριμότητα για την οποία ο ίδιος είναι υπεύθυνος. ●

ΠΗΓΕΣ :

<https://el.wikipedia.org>
<https://meodigotodiaviti.gr/>
<https://skeptic.com>

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ, ΧΙΛΙΕΣ ΛΕΞΕΙΣ



©ΓΕΑ Φιλοθέης. app: Lunarix. Μαγειρεύοντας για τους άστεγους της Αθήνας, Σάββατο, 22 Νοεμβρίου 2025

Εθελοντική δράση με την ομάδα HUMAN/hombre/ Ανθρώπος

Σχόλιο γονέα: «Δεν ήταν μια φιλανθρωπική (αφ' υψηλού) δράση, όπως δυστυχώς συχνά συμβαίνει. Ήταν μια πραγματική συνάντηση μεταξύ ανθρώπων, που έδωσε το έναυσμα για μια πολύ γόνιμη συζήτηση στο σπίτι μας.» Μ.Μ.

ΤΑΤΟΥΑΖ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΝΟΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Μια φιλοσοφική προσέγγιση του φαινομένου



©ΓΕΛ ΦΙΛΟΘΕΗΣ. app: [Photofunia](#)

Άννα Βελούδου,
Ελλη Μπαλωτή

Στη σημερινή κοινωνία τα τατουάζ αποτελούν μια ολοένα και πιο διαδεδομένη μορφή αυτό-έκφρασης. Για κάποιους είναι έργα τέχνης, για άλλους απλή μόδα, ενώ δεν λείπουν και όσοι τα θεωρούν σημάδι κακογουστίας και επιπολαιότητας. Το ερώτημα «Όμορφο ή άσχημο τατουάζ;» δεν είναι μόνο αισθητικό, αλλά και φιλοσοφικό, καθώς αγγίζει ζητήματα ταυτότητας, ελευθερίας και κοινωνικών προτύπων.

Καταρχάς, η δερματοστιξία είναι μια μόνιμη απεικόνιση πάνω στο σώμα που αποκτά αξία από το περιεχόμενο και την πρόθεση. Το τατουάζ δεν είναι από τη φύση του ούτε καλό, ούτε κακό-προκαλεί όμως αισθητικές αντιδράσεις. Ένα μικρό διακριτικό σύμβολο μπορεί να θεωρηθεί καλαισθητό, ενώ μια υπερβολική ή άκομψη παράσταση μπορεί να θεωρηθεί άσχημη.

Η κρίση, λοιπόν, εξαρτάται από το πως ορίζουμε την ομορφιά και την αρμονία. Το πώς καθορίζουμε το μέτρο τους. Η ομορφιά δεν σχετίζεται μόνο με την αισθητική αλλά και με την προσωπική νοηματοδότηση, το συναίσθημα και τη μνήμη. Ένα τατουάζ μπορεί να φαίνεται απλό ή αδιάφορο σε έναν παρατηρητή, ενώ για τον κάτοχο του να συμβολίζει δύναμη ή μια προσωπική ιστορία. Αντιθέτως, κάτι τεχνητά εντυπωσιακό μπορεί να μην έχει καμία εσωτερική αξία. Η φιλοσοφική ανάλυση μας βοηθά να δούμε πως οι έννοιες αυτές δεν είναι απόλυτες. Συχνά καθορίζονται από την κουλτούρα, την εποχή και τις προσωπικές μας εμπειρίες.

Βασικός στόχος της φιλοσοφίας είναι η αιτιολόγηση των βασικών πεποιθήσεών μας. Γιατί κάποιος θεωρούν τα τατουάζ όμορφα κι άλλοι τα απορρίπτουν ως άσχημα ή υπερβολικά;

Εξετάζοντας τις απόψεις μας, ανακαλύπτουμε προκαταλήψεις, κοινωνικά πρότυπα ή φόβους για το διαφορετικό. Αν κάποιος απορρίπτει όλα ανεξαιρέτως τα τατουάζ, οφείλει να εξηγήσει γιατί. Μήπως θεωρεί ότι αλλοιώνουν το φυσικό σώμα; Μήπως ότι δηλώνουν απειθαρχία; Από την άλλη, οι υποστηρικτές πρέπει να εξηγήσουν γιατί βλέπουν το τατουάζ ως τέχνη ή ως μέσο προσωπικής ελευ-

πώς τα προβάλλουν τα ΜΜΕ; Γιατί σε ορισμένες κουλτούρες, το τατουάζ συνδέεται με θρησκευτικές ή παραδοσιακές πρακτικές, ενώ σε άλλες με παραβατικότητα; Έτσι το τατουάζ δεν είναι απλά μια σύγχρονη μόδα αλλά μέρος της ανθρώπινης αναζήτησης για κάποιο σκοπό ή νόημα, είτε στο πλαίσιο της κοινωνίας, είτε στο περιθώριό της. Τέλος η φιλοσοφία στοχεύει να καθοδηγήσει

Το τατουάζ δεν είναι απλά μια σύγχρονη μόδα αλλά μέρος της ανθρώπινης αναζήτησης για κάποιο σκοπό ή νόημα, είτε στο πλαίσιο της κοινωνίας, είτε στο περιθώριό της.

θερίας. Γι' αυτό και η φιλοσοφική σκέψη μας καλεί να αναρωτηθούμε αν πιστεύουμε κάτι επειδή πραγματικά το θεωρούμε σωστό ή επειδή αντανακλά απόψεις άλλων που έχουμε ενστερνιστεί ασυνείδητα.

Έπειτα, η φιλοσοφία μας διδάσκει να έχουμε εποπτεία, να βλέπουμε τη «μεγάλη εικόνα»: το ζήτημα των τατουάζ δεν αφορά μόνο στο άτομο αλλά και την κοινωνία. Η διαμόρφωση μιας συνολικής θεώρησης της ανθρώπινης κοινότητας και της θέσης του ανθρώπου σε αυτή μας βοηθά να δούμε το τατουάζ ως στοιχείο μιας ευρύτερης ανάγκης για δημιουργικότητα και αυτοπροσδιορισμό. Πώς αντιμετωπίζονται οι άνθρωποι με τατουάζ στον χώρο εργασίας;

τις πρακτικές μας επιλογές. Αν αποφασίσουμε να κάνουμε τατουάζ, αναλαμβάνουμε την ευθύνη της επιλογής μας. Οφείλουμε να σκεφτούμε ώριμα, να αξιολογήσουμε το μήνυμα που θέλουμε να προβάλλουμε και να αποδεχτούμε τις συνέπειες. Φιλοσοφική στάση είναι να παίρνεις συνειδητά τις αποφάσεις σου, είτε πρόκειται για μόνιμο σχέδιο στο σώμα είτε για στάση ζωής.

Συμπερασματικά, το τατουάζ έχει οπαδούς και κριτές αλλά κυρίως είναι καθρέφτης του εαυτού μας και της κοινωνίας μας. Στην εποχή της εικόνας και της κυριαρχίας της μόδας και των «τάσεων», ο καθένας μπορεί να εκφράσει το δικό του μέτρο. Όσο μπορεί.●

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΗΘΟΥΣ ΑΠΟ ΧΡΥΣΗ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΡΙΑ



©ΓΕΛ Φιλοθέης ©Eurokinissi Sports

Ανδρέας Ψωμάδης

Με την επίσκεψη παγκόσμιας πρωταθλήτριας (Κίνα, 2025) τελείωσαν τα μαθήματα της Τρίτης, 10 Φεβρουαρίου 2026. Ανταποκρινόμενη σε προσκληση του σχολείου, η μόλις 21 ετών πολιστρια Ντένια Κουρέτα, η οποία έχει πολλαπλές νίκες σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο απάντησε σε ερωτήματα αθλητικής φύσεως αλλά και πιο προσωπικά, που της έθεσε το μαθητικό κοινό. Εντύπωση προκάλεσε η απλότητα και σεμνότητα της ομιλήτριας και η έμφαση που έδωσε στην ομαδική προσπάθεια στο άθλημά της. Όταν μάλιστα τη ρώτησαν πώς ένιωσε που αγωνίστηκε με τα χρώματα της Εθνικής Ελλάδας, απάντησε με τρόπο που προκάλεσε το αυθόρμητο θερμό χειροκρότημα του ακροατηρίου.

Προηγούμενος, δόθηκε η ευκαιρία σε μαθητές και μαθήτριες που ασχολούνται με τον πρωταθλητισμό σε διάφορα αγωνίσματα (κολύμβηση, ζίου - ζιτσου, τένις, χάντμπολ, καλλιτεχνική κολύμβηση, ακροβατική γυμναστική) να συζητήσουν μαζί της για τις δυσκολίες και τις χαρές του πρωταθλητισμού. Η συζήτηση που είχαμε με την Ντ. Κουρέτα μας βοήθησε, καθώς ταυτιζόταν η ζωή μας με την δική της σε ειδικότερα θέματα όπως η διαχείριση της νίκης και της ήττας, η σχέση με τους προπονητές, τα ελλείμματα στις εγκαταστάσεις και τόσα άλλα που μας απασχολούν. Κρατάμε όμως τη φράση της «Ναι, κάνεις θυσίες, αλλά τα ξεχνάς όλα όταν κατάκτας με την ομάδα σου την υψηλότερη θέση!»•

ΕΜΠΕΙΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΟΥΜΕΛΗ ΚΑΙ ...ΠΟΛΛΑ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑ!



©Σωματείο Ρουμελιωτών ΒΑ Αττικής

Μαριάννα Καμπέρη

Ένας αέρας παράδοσης κατέκλυσε το σχολείο μας την καθιερωμένη ημέρα αθλητισμού στις αρχές της σχολικής χρονιάς. Είχαμε την ευκαιρία να πάρουμε μία ανάσα από την απαιτητική καθημερινότητα εντάσσοντας αθλητικές δραστηριότητες αλλά και παρακολουθώντας ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις. Φέτος υποδεχθήκαμε στο σχολείο μας μέλη του πολιτιστικού σωματείου Ρουμελιωτών, που μας έδωσαν την ευκαιρία να μετέχουμε στην παράδοση με έναν πραγματικά ευχάριστο τρόπο: μιλώντας για τη διατροφική αξία του αραβόσιτου και μετέχοντας στην προετοιμασία του. Ξεφλουδίζοντας καλαμπόκια μάθαμε ότι από παλιά η καλλιέργεια του

καλαμποκιού αποτελούσε όχι μόνο τροφή αλλά και την κύρια απασχόληση των αγροτών της Ρουμελιής. Στη συνέχεια η αυλή μοσχοβόλησε από τα ψημένα στα κάρβουνα καλαμπόκια, που κατά γενική ομολογία ήταν πεντανόστιμα. Εν τω μεταξύ στο αμφιθέατρο του σχολείου οι κυρίες του συλλόγου έσυραν τον χορό και οι συμμαθητές μας σηκώθηκαν και χόρευαν μαζί τους, χαρίζοντας στιγμές γέλιου και ζωντανιάς. Από απλοί θεατές έγιναν ενεργά πρόσωπα της εκδήλωσης. Η σχολική χρονιά άρχισε με ωραίες αναμνήσεις για τις οποίες ευχαριστούμε θερμά τον Σύλλογο Ρουμελιωτών κι ευχόμαστε να μας ξανάρθουν! •



©Σωματείο Ρουμελιωτών ΒΑ Αττικής